

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Četnik IX.

Celovec, petek 25. junij 1954

Štev. 25 (635)

Vznemirjenost zaradi naraščanja cen

Protestne demonstracije v Salzburgu — Stališče deželnega glavarja Wedeniga — Zagotovilo pristojnih ministrov

Občutno naraščanje cen mnogim življenjskim potrebščinam povzročila v zadnjem času čedalje večjo zaskrbljenost in vznemirjenost zlasti med delavci in nameščenci. Zvišane prometne tarife, podražitev tobaknih izdelkov, posebno pa gospodarsko popolnoma neutemeljeno navijanje cen na področju prehranbenih potrebščin je povzročilo, da so življenjski stroški povprečne delavske družine v zadnjem času že za deset odstotkov višji, kakor so bili v istem času lanskega leta, podražitev živila sama pa je še mnogo bolj občutna.

Ogorčenje konzumentov nad takšnim razvojem se je že pred nekaj tedni odrazilo v številnih protestnih intervencijah delavskih zastopnikov pri pristojnih ministrstvih in deželnih vladah. Sindikalne organizacije in delavske zbornice so opozorile merodajne kroge, da je treba naraščanje cen nemudoma zaustaviti, ker bi bili delovni ljudje sicer prisiljeni zahtevati povišanje mezd in plač. Poudarjeno je bilo, da so delavci in nameščenci življenjsko zainteresirani na stabilnosti v gospodarskem življenju in da je zvišanje življenjske ravni mogoče doseči samo z znižanjem cen.

Na velikih protestnih demonstracijah v Salzburgu se je na poziv deželnega vodstva sindikatov zbralo minul ponedeljek 15.000 ljudi, delavcev, nameščencev, uradnikov in gospodinj, ki so v pohodu skozi mesto in zlasti pred vladnim poslopjem ogorčeno protestirali proti naraščajoči druginji in zahtevali učinkovite ukrepe za njeno zajezitev.

Istega dne je na seji koroške deželne vlade zavzel stališče do porasta cen tudi deželni glavar Wedenig, ki je podčrtal, da predstavlja navijanje cen gospodarsko in politično nevarnost za Avstrijo. Ko je ugotovil, da postaja zaradi naraščanja cen pritisk na življenjsko raven delovnih ljudi vedno bolj občuten, je opozoril na nevarnost, ki s tem v zvezi ogroža ustaljenost gospodarstva. Ljudstvu je potrebna polna zaposlitev in stabilnost denarne vrednosti. Logični odgovor delavcev in nameščencev na zvišanje cen je nujna napoved zahtev po višjih plačah. Zato je treba pokrbeti, da ne bodo mogli neodgovorni elementi v svojem zakrknjenem pohlepu po profiitih ogozati socialni mir v deželi ter izzvati borbe, ki bi težko preizkušeni deželi lahko samo škodile. Deželni glavar

je pozval vse člane koroške deželne vlade, da poskrbijo za to, da ne pride do nadaljnega zvišanja cen, ki ne bi prizadelo samo konzumente, marveč vse ljudstvo.

Pod pritiskom salzburških demonstracij sta minister za trgovino dr. Illig in kmetijski minister Thoma v sredo zagotovila desetčlanski delegaciji, ki jo je vodil solnograški deželni glavar, da bosta skupno z zveznim kanclerjem in zvezno zbornico za obrtno gospodarstvo proučila možnosti za splošno znižanje cen. Da pa ne bo ostalo samo pri obljubah in zagotovilih, bo tudi še nadalje naloga predvsem delavskih in nameščenskih organizacij ter z njimi vseh konzumentov, da ne popustijo v svoji borbi za ohranitev in zvišanje življenjskega standarda delovnih ljudi.

Državljska vojna ali agresija v Guatemali?

V soboto minulega tedna je svetovno javnost vznemirila vest, da je v Srednji Ameriki izbruhnila vojna. Predstavniki male srednjeameriške države Guatemale pri OZN je sporočil, da so z ozemlja sosednega Hondurasa oborožene sile izvedle napad na Guatemalo. Po poročilih gre za vojsko guatemalskih emigrantov, ki hočejo strmoglaviti vlado predsednika Arbenza.

Guatemalska vlada je vložila takoj protest pri Varnostnem svetu zaradi „zločinske invazije Guatemale“. Varnostni svet se je nato sestal, njegova večina pa je sprva bila zara, da se zadeva odstopi tako imenovani komisiji za mir Panameriške zveze. Ugovor sovjetskega predstavnika je to preprečil in je varnostni

svet potem sprejel resolucijo, po kateri naj Združeni narodi ne bi pomagali ne eni ne drugi strani, v Guatemali pa naj bi se takoj nehala prelivanje krvi. Navzlic temu se boji nadaljujejo in prihajajo iz bojišča zelo različna poročila. Guatemalska vlada trdi, da je gospodarski položaj in da je njena vojska šla v uspešen protinapad, medtem ko javlja radio napa-

dalcev, da so že osvojili nekaj važnih mest, med drugimi pomembno pristanišče Puerto Barrios.

Cerprav gotovi krogi Amerike skušajo prikazati napad na Guatemalo kot državljansko vojno, češ da je poveljnik napadalec, nekdanji polkovnik Armas, Guatemalčan in da je tudi večina njegovih čet guatemalskega porekla in čeprav ti krogi govore o napadalcih kot o „osvobodilni vojski“, vse okoliščine napada vendar kažejo, da gre za odkrito agresijo. Napadalcu so namreč opremljeni z najmodernejšim orožjem ameriškega izvora, imajo tudi na razpolago letala in bombardirajo mesta Guatemale. Razen tega jih očitno podpirata državi Honduras in Nicaragua, s katerih ozemljem so vpadli v Guatemalo. Honduras in Nicaragua pa sta pod popolnim vplivom ZDA.

Ozadje spopada je nedvomno iskati v napestosti med ZDA in Guatemalo, kajti že na panameriški konferenci se je Guatemala zoperstavila ameriški resoluciji, ki je zahtevala kontrolo ZDA nad bojem zoper komunizem v vsej Ameriki. Guatemalska vlada pod predsednikom Arbenzom je tudi razlatala ameriško družbo „United Fruit Company“, ki je imela v Guatemali ogromne posesti. S strani ZDA so bile tudi že večkrat slišati zahteve po nekaterih ukrepih proti Guatemali, ki da je točka komunistične infiltracije v Ameriki. Prav v zadnjem času je ameriška obtožba, da Guatemala uvaža orožje iz držav sovjetskega bloka, še bolj poostri položaj. Če je torej po vsem tem sedaj prišlo do napada na Guatemalo, pa bodisi to pod katerim koli naslovom, pred demokratično svetovno javnostjo ZDA ne bodo lahko dokazale, da pri stvari ne bi šlo za navadno agresijo pod njihovim posrednim ali neposrednim vplivom. Parlamenta dveh ameriških držav in sicer Urugvaya ter Chilea sta doslej že obsodila agresijo v Guatemali. Prav tako napredne, zlasti študentske organizacije v državah srednje in južne Amerike prirejajo demonstracije proti napadu na zakonito vlado Guatemale in ga žigosajo kot ogrožanje miru in neodvisnosti ameriških držav.

Ču En Laj na uradnem obisku v Indiji V Ženevi druga garnitura

V zadnjih dneh so iz Ženeve odpotovali vsi zunanji ministri. Kot zadnji je po svojem razgovoru z Mendes-Franceom odpotoval Ču En Laj, ki se je podal na tridnevni uradni obisk v New Delhi, kjer se bo razgovarjal z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem. Včeraj zvečer je prispel v Indijo in cenijo, da je čas svojega obiska izbral tako, da bo nekaj protitež sestanku Churchilla in Edena z Eisenhowerjem in Dullesom v Ameriki.

Medtem v Ženevi podrejeni funkcionarji nadaljujejo razgovore za premirje v Indokini. Tako Ženevska konferenca ni doživela poloma, čeprav glede Koreje niso dosegli nobenih nadaljnjih uspehov. Da so našli podlago za morda le uspešne razgovore o premirju v Indokini, je v precejšnji meri zasluga spretne taktike kitajskega zunanjega ministra Ču En Laja.

Sestanek London — Washington

Včeraj zvečer sta britanski premier Churchill in zunanji minister Eden odpotovala v Washington, kjer se bosta razgovarjala z ameriškim predsednikom Eisenhowerjem. Razgovorom bo prisostvoval tudi ameriški zunanji minister J. F. Dulles. Za razgovore ni predviden noben dnevni red. Govorili bodo o vseh problemih, ki bi jih ena ali druga stran načela. Uradno trdijo, da bi razgovori naj pokazali, da med Londonom in Washingtonom ni bistvenih razlik v gledanju na svetovni položaj in v političnih ciljih obeh veselil.

Na zasедanju britanskega spodnjega doma pred odhodom Churchilla in Edena je vodja opozicije Clement Attlee pozdravil sestanek v Washingtonu ter izrazil upanje, da bi jima uspelo prepričati ameriške državnike, naj bi končno privolili v sestanek na najvišji platformi s sovjetskim ministrskim predsednikom Malenkovom.

Predsednica OZN na obisku v Jugoslaviji

Vidjaja Pandit, predsednica generalne skupščine Združenih narodov in predsednica vseindijske ženske zveze in odbora za varstvo otrok se že nekaj dni mudi na prijateljskem obisku v Jugoslaviji. V svoji brzojavki tik pred obiskom je izjavila, da je že zdavnaj želela obiskati Jugoslavijo. Poudarila je, da Indijci občudujejo junaški boj jugoslovanskih narodov med drugo svetovno vojno in njihovo odločnost, da ohranijo neodvisnost in vzpostavijo napredno in pravično družbeno ureditev pod vodstvom maršala Tita. Mi Indijci, je dejala, gremo po svoji poti k uresničenju podobnih ciljev. Mir in sreča vseh držav, dva velika ideala OZN, sta odvisna od napredka in blaginje vsake dežele in čim bolj bo vsaka dežela uresničevala takšne cilje in sodelovala z drugimi, tem prej bo doseženo mednarodno sodelovanje. Jugoslavija in Indija, je podčrtala Vidjaja Pandit, sta lahko ponosni na svoje skupne napore in na zgled, ki ga dajeta v tem oziru.

Gibanje za združitev Nemčije

Sredi junija so v Zapadni Nemčiji ustanovili vsenemško gibanje za združitev vsega nemškega ozemlja. V vodstvo gibanja, ki so mu nadelali ime »Nedeljiva Nemčija«, je 126 predstavnikov zahodno nemškega javnega življenja, med njimi zahodnonemški minister za vsenemška vprašanja Jakob Kaiser, predsednik socialdemokratske stranke Erich Ollenhauer in vodja svobodne demokratske stranke dr. Thomas Dehler. Minister za vsenemška vprašanja Kaiser, ki je dal pobudo za ustanovitev tega gibanja, je dejal, naj bi bilo gibanje »Nedeljiva Nemčija« nadstrankarska vsenarodna organizacija z nalogo, da organizira med nemškim narodom nacionalno borbo za združitev Nemčije. Zatrjujejo, da gibanje ne bodo vodili od zgoraj in da se ne bo vzdrževalo iz državnih sredstev, pač pa bodo to gibanje podpirale politične stranke in organizacije, med temi tudi zveza zahodno nemških sindikatov.

Mendes-France novi mož v Franciji

Nepričakovano hitro je Pariz tokrat prebrel svojo vladno krizo. Že prvi, ki mu je predsednik republike Coty poveril mandat za sestavo nove vlade — dvajsete po vojni —, radikalni socialist Pierre Mendes-France, je minuli petek pred francoskim parlamentom prepričljivo

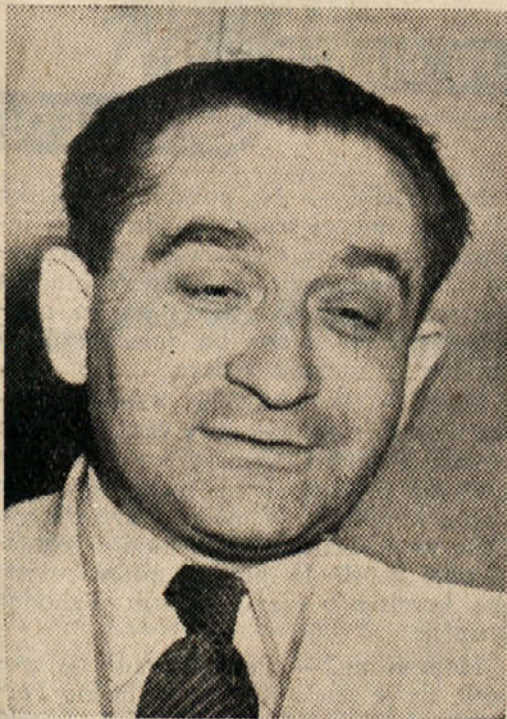
Zaradi te obljube so namreč francoski socialisti, radikalni socialisti in kominformovci stoddostno podprli njegov mandat, vse ostale stranke pa so se ob tem vprašanju cepile.

Prav tako hitro, kot je uspel v parlamentu, je Mendes-France tudi sestavil novo francosko vlado, ki jo je že v soboto predstavil predsedniku Cotyju in ki je v nedeljo prevzela oblast. V novi vladi je kot ministrski predsednik obdržal zase tudi zunanje ministrstvo, saj je pred vladno krizo on najbolj napadel zunanjo politiko svojega prednika Bidaulta. Med 16 ostalimi ministri je še posebno zanimiv general König, novi obrambni minister, ki je degolist in zagrizen nasprotnik Evropske obrambne skupnosti.

Mendes-France je šel takoj na delo. Le nekaj ur po prevzemu oblasti je sprejel britanskega zunanjega ministra Edena, ki je svojo pot iz Ženeve v London prekinil v Parizu. Razgovarjala sta baje o celotnem svetovno-političnem položaju. Malo nato, ko je Eden odpotoval, je novega francoskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra obiskal tudi šef ameriške delegacije v Ženevi Bedell Smith.

Razgovor Mendes-France — Ču En Laj

Drugi pomembni korak Mendes-Francea na njegovem novem položaju je bila pot v Švico, kjer se je v sredo v glavnem mestu Bern sestal s kitajskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Ču En Lajem in s tem pokazal, da jemlje svoje obljube, v najkrajšem času doseči mir v Indokini, zelo resno. Razgovor med obema državnikoma v sredo popoldne je trajal dve uri in je potekal v neprisljenem vzdušju, kakor je izjavil Mendes-France, preden je odpotoval nazaj v Pariz. Dejal je, da v interesu cilja, to je pomiritve v Indokini, ne bodo objavili podrobnih informacij o tem razgovoru.

zmagal. Parlament je njegov mandat potrdil s 419 glasovi proti samo 47 glasovom. 143 poslancev se je glasovanja vzdržalo. Dosljej je vedno bilo tako, da je morale nekaj poverjenih ministrskih predsednikov propasti, da je končno eden dobil pičlo potrdilo, za katerega je potrebnih vsaj 314 glasov.

Do njegovega hitrega uspeha je novemu ministrskemu predsedniku brez dvoma predvsem pripomogla njegova obljuba, da bo v teku štirih tednov na vsak način skušal doseči premirje v Indokini.

Mladinski festival v Kopru

Mogočna manifestacija bratstva in enotnosti hrvatskega in slovenskega ljudstva

Preteklo nedeljo je bil z veličastnim zborovanjem na Titovem trgu v Kopru zaključen hrvatsko-slovenski mladinski festival, ki se je začel 13. junija t. l. v Bujah in se nadaljeval vse dni preteklega tedna po mestih in vaseh koprškega in bujskega okraja.

V nedeljo se je zbralo nad 10.000 mladincev in mladink iz Slovenije in Hrvatske v Kopru, da zaključijo ta svoj veliki praznik čim veličastneje. Tudi zastopniki oziroma predstavniki mladine iz Slovenske Koroške, Gorice in Trsta so imeli čast in priložnost prisostvovati temu veličastnemu zaključku. V imenu CK LMS je zbrano mladino pozdravil predsednik Tine Remškar, ki je med drugim dejal: »Naša mladina je imela v dneih svojega festivala priložnost spoznati ne samo kraje ob našem slovenskem morju, temveč tudi ljudstvo, ki se je dolga desetletja upiralo okupatorju, ki mu ni uspelo ukloniti njegovega ponosa in zavesti, da je del narodov Jugoslavije.«

Tovariš Remškar je na koncu dejal, da je mladinski festival »vtil novih moči in nove vere v silno ustvarjalno moč našega ljudstva, kar je zagotovilo, da bo mladina še z večjimi napori nadaljevala svoje delo za višjo kulturno in politično raven naše mladine ter za napredek in neodvisnost Jugoslavije.«

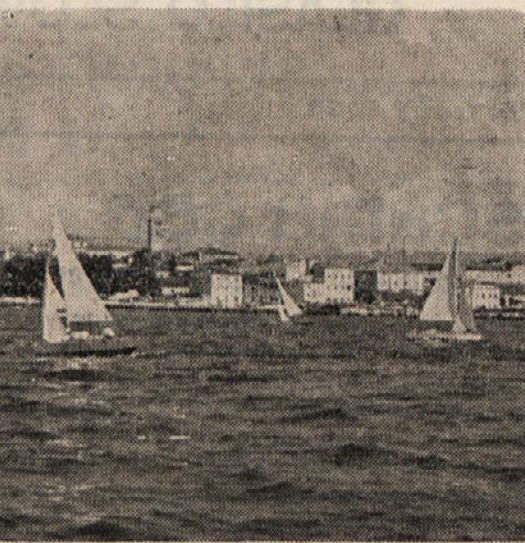
Zbrano množico sta pozdravila tudi predsednik Ljudske mladine Hrvatske Antun Krajnovič in sekretar Okrajnega komiteja ZK koprškega okraja Julij Beltram. Nato je spregovoril sekretar CK ZK in predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije Miha Marinko. Izrekel je priznanje pobudnikom zamisli festivala in tisočim sodelujočim na tej veličastni kulturni manifestaciji. Dejal je: »Naši narodi, svobodno ljudstvo socialistične Jugosla-

vije, je v zadnjih letih že precej živo uveljavilo oblike kulturnega festivala, ki dajejo sliko kulturnega razvoja naših narodov in njihovega stremjenja, da na osnovi svobodnega ustvarjanja razvijejo tudi svo-

nosti slovenskega in hrvatskega ljudstva, ki živi na tem področju. Zato je ta revija tem večji dokaz velike, skupne kulturne ustvarjalnosti ljudstva, ki živi in ustvarja v svobodi.«

Navzoči so s prisrčnim aplavzom pozdravljali in vzklikali Partiji, govorniku, Titu in Jugoslaviji. Nato je sledil obširen kulturni spored, pri katerem so razen slovenskih in hrvatskih skupin sodelovali tudi moški zbor in folklorna skupina iz Trsta ter naš mladinski tamburaški zbor iz Bilčovsa. Združeni pevski zbor — 1500 pevcev — skupno z godbo na pihala iz Portoroža je z Internacionalno zaključil dopoldanski spored. Mladinski festival pa so zaključili športniki z motociklističnimi dirkami, festivalsko regato (tekmovalne jadralnice) in z letalskim mitingom. Po vsem tem pa se je razvilo splošno ljudsko rajanje.

Na kulturnih in drugih prireditvah, ki jih je bilo v tednu mladine več kot sto, je nastopilo nad 4.000 mladincev in mladink, ogledalo pa si je razne predstave nad 40.000 gledalcev. To je najlepši dokaz in priznanje, s kakšno pozornostjo je ljudstvo teh krajev spremljalo prireditve in kako ga zanima mladina in njen kulturni razvoj.

Pogled na Koper in pristanišče

je umske sposobnosti in si ustvarjajo veselo in zadovoljno življenje ter razvijajo splošno kulturno raven. Ta manifestacija pa kaže tudi lepo sliko bratstva in enot-

Pomen meddržavnih dogovorov o socialnem zavarovanju

Ravnatelj koroške pokrajinske zavarovalnice za delavce in nameščence, Valentin Just, je bil nedavno v Beogradu udeležen pri pogajanjih o dogovoru o medsebojnem socialnem zavarovanju med Avstrijo in Jugoslavijo. O problemu meddržavnih dogovorov o socialnem zavarovanju, ki so brez dvoma važni za številne prizadete, ki so in ki delajo začasno ali dalje časa v inozemstvu, nam je dal za objavo na razpolago članek iz katerega prinašamo v naslednjem glavne misli.

Dogovori o socialnem zavarovanju, sklenjeni med dvema ali več državami, imajo namen zavarovancem in njihovim družinskim članom v tuzemstvu omogočiti socialno-pravne pravice izkoristiti tudi v inozemstvu. V poglobitvi dobrih odnosov in medsebojnega razumevanja

naj bi svet postal manjši za vse ljudi ter naj bi bil v tem smislu dosežen korak naprej. Sodobna tehnika omogoča lažja in ugodnejša potovanja. Človek hrepeni po novem in lepem in želi, kolikor mu dopuščajo čas in denarna sredstva, spoznati nekaj sveta. Če pa kdo na primer na svojem dopustu v inozemstvu zbolí ali je kakor koli drugače prisiljen, da se posluži zdravniške pomoči, naj bi bil te pomoči tudi v tuji deželi deležen na račun domače zavarovalnice in prav tako tudi izplačila podpore v gotovini po tuzemskem zavarovalnem pravu.

Še važnejše so pogodbe o socialnem zavarovanju za tiste, ki delajo v inozemstvu, da so socialno-pravno zaščiteni. To pomeni, da bi bili tudi v inozemstvu prav tako deležni vseh socialnih pravic kakor doma. Prav tako naj bi bili socialne oskrbe deležni tudi družinski člani, ki ostanejo doma. Poleg tega naj bi bilo zajamče-

s petimi od guvernerja postavljenimi in sedmimi izvoljenimi svetniki.

Prebivalci so po večini zaposleni v pristanišču, precej jih pa zaposluje tudi britansko vojno ministrstvo. Nedavno so uvedli še nov zakon o socialnem zavarovanju, ki s pomočjo Anglije predvideva starostno preskrbo za vse prebivalce. Velika Britanija je v večjim darilom omogočila tudi gradnjo primernih stanovanj za veliko število ljudi, ki so se vrnilo po vojni domov.

Pravijo, da se Gibraltarci čutijo Angleže in da sami žele, da bi ostali pod britansko nadoblastjo, čeprav trdijo današnji španski oblastniki obratno, ker je že davni senj Franca, da bi dobil Gibraltar v svoje roke. Končno je tudi prav Gibraltar tista boleča rana, ki ne dopušča angleški vladi, da bi se sprijaznila s Francovim režimom in ga danes — morda res samo zaradi Gibraltarja — še črti, čeprav je za Ameriko že spet postal znosen, kar dokazuje oživljeno ameriško-špansko sodelovanje v zadnjih letih.

GIBRALTAR — kolonija na evropskih tleh

Blizu najjužnejše točke evropske celine na Pirenejskem polotoku leži rtič Gibraltar, eno pglavitnih pomorskih oporišč Britanskega imperija na poti skozi Sredozemsko morje v Indijo. Gibraltar je torej britanska kolonija na španskih tleh in je prav pred nedavnim — ko se je tam na svoji poti domov s potovanja po imperiju ustavila kraljica Elizabeta II. — o teh petih kvadratnih kilometrih kolonialne zemlje bilo spet nekaj prekarjanja med Španijo in Veliko Britanijo. V posredni ali tudi neposredni zvezi z obiskom britanske kraljice v Gibraltarju je namreč španski diktator Franco trdil, češ, da mu je med drugo svetovno vojno predsednik Churchill obljubil vrnitev Gibraltarja Španiji za slučaj, da bi se le-ta ne vključila v vojno. Churchill pa je vsakršni obstoj take obljube ostro zanikal.

Izmed vseh britanskih posesti izven matičnih otokov je Gibraltar najmanjša. Nekdaj arabsko posest so Angleži zavzele leta 1704. S spretno diplomatsko dejavnostjo paralelno z vojnimi spopadi za Gibraltar so si pravico do te posesti dali potrditi še v istem stoletju večkrat, in sicer s pogodbo v Utrechtu leta 1713, s pogodbami v Sevilji leta 1729, na Dunaju leta 1731 in končno po vojni proti Franciji leta 1783 še v Versaillesu.

Angleži so Gibraltar tekom let in desetletij spremenili v eno samo trdnjavo, ki je večkrat v zgodovini dokazala svojo veliko obrambno vrednost ter svoj ogromen pomen kot pomorsko oporišče za preskrbo in popravilo ladij. V začetku našega stoletja in med svetovnimi vojnami se posebno so ga vedno bolj modernizirali, da ne bi zaostal za naglim razvojem pomorskega orožja. V veliki gibraltarski skali so izkopal globoke podzemeljske rove in predore, v katerih je med vojnami nemoteno teklo življenje vojaške posadke, ki je tako bila zavarovana in zaradi tega lahko toliko bolj vsakčas pripravljena na napade z morja ali z zra-

ka. Tako kot je skala Gibraltar že dolgo bila ključ k Sredozemlju, je s svojo velepomembno strateško lego tudi danes spet najpomembnejši prispevek Velike Britanije k vojaškemu stremjenju in težnjam tako imenovanega Severnoatlantskega pakta.

Čeprav je Gibraltar še vedno nekaka kolonija, je bila Velika Britanija v zadnjem času vendar prisiljena upoštevati tudi svojstvene težnje tega koščka zemlje na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Okoli 20.000 prebivalcev (po sestavu potomci Genovežanov, ki so se tu naselili nekako na pragu 18. stoletja, nadalje Portugalci, Maltežani, Marokanci, Židi ter britanski vojaki in mornarji) je šele leta 1950 dobilo svoj lastni zakonodajni svet, ki ga je v zastopstvu kraljice svečano otvoril njen soprog, vojvoda Edinburški. Sicer ta svet še ni povsem demokratičen, ker ga tvori le pet izvoljenih mož poleg treh imenovanih uradnikov in britanskega guvernerja, ki mu predseduje. Prav tako obstoji mestni svet

Z letalom nad Gibraltarjem

Pohitite s prijavi otrok za letovanje na morju!

Slovenski starši, ki želijo poslati letos svoje otroke od 7. do 13. leta starosti na letovanje na morje, naj nam to čimprej, najpozneje pa do 30. junija sporočijo. V sporočilu naj navedejo sledeče podatke:

1. Ime, poklic in naslov staršev
2. Ime otroka in njegove rojstne podatke
3. Ali je že kdaj bil v koloniji in koliko-krat.

Vse starše, katerih otroci bodo sprejeti za letovanje, bomo po poteku prijavnega roka pismeno obvestili. Hkrati jim bomo sporočili, kdaj bodo otroci šli na letovanje, do kdaj morajo oddati predpisane dokumente, slike, zdravniška spričevala in režijski prispevek.

Prijave pošljite pravočasno na naslov: Počitniška kolonija »Slovenski vestnik« Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10

no medsebojno priznanje dosežene zavarovalne dobe in časa pričakovanja za starostno zavarovanje. Vsi, ki so si pridobili v inozemstvu gotovo dobo pričakovanja, takšne meddržavne dogovore, ki že obstojajo ter se bodo še sklenili, iskreno pozdravljajo, ker to pomeni za mnogo zboljšanje rent.

Dogovor o socialnem zavarovanju, ki se izraža že v praksi, je sklenjen in podpisan z Nemčijo. Drugi razširjeni dogovor z Nemčijo bo v kratkem ratificiran. Tudi s Švico že obstoja tak dogovor, kateri je predvsem v korist mnogim tekstilnim delavcem, ki hodijo iz Predarlške preko meje delat v švicarske tovarne

Nedavno je bil dogovor o socialnem zavarovanju sklenjen in podpisan tudi med Avstrijo in Jugoslavijo. Pogajanja so bila v Beogradu ter so potekala v prijateljskem vzdušju. Dogovor se nanaša na bodoče medsebojne obveznosti. Probleme, ki zadevajo preteklost in so tedaj pogosto kočljivi, bodo izravnali s posebnim dogovorom.

S takimi meddržavnimi dogovori naj bi bila vsem zajamčena zaščita zavarovanja v tujini enako kakor v domovini, kar pomeni za sporazum in poglobitev mirnih odnosov med narodi gotovo razveseljiv korak k napredku. Z dvostranskimi dogovori o socialnem zavarovanju so storjeni prvi koraki na poti medsebojne pomoči in obstoja upanje, da bodo v kratkem izpopolnjeni in razširjeni v večstranskih dogovori v korist zavarovalne zaščite delavcev mnogih družav. Meddržavne pogodbe o socialnem zavarovanju ustvarjajo socialno gotovost in socialna zaščita je močno jamstvo za razumevanje med narodi in za ohranitev miru.

PO ŠIRNEM SVETU

New Delhi. — Na povabilo sovjetske vlade bo meseca septembra delegacija indijskih študentov obiskala Sovjetsko zvezo. Člani delegacije, ki bo prva indijska študentska delegacija, katera bo obiskala Sovjetsko zvezo, bo določil indijski minister za zunanje zadeve.

Bonn. — Po poročilih vzhodnonemške časopisne agencije so v času, odkar je postala Vzhodna Nemčija vsaj formalno suverena država, skrčili osebje sovjetske visoke komisije v Nemčiji za dve tretjini. Tako so po istih vesteh v okviru reorganizacije zaprli 15 predstavništav sovjetske komisije v raznih mestih Vzhodne Nemčije.

Hong-Kong. — Pekinški radio je sporočil, da je imela Kitajska vključno Formoze junija 1953 velikansko število 601.512.371 prebivalcev. Pri tem tudi poudarjajo, da je bil to prvi dosedanji točni popis prebivalstva v zgodovini Kitajske.

Düsseldorf. — Zapadnonemški kancler dr. Adenauer je na nekem zborovanju govoril tudi o ratifikaciji Evropske obrambne skupnosti, kateri so z novo francosko vlado zrasle nove težave. Poudaril je, da pomeni nadaljnje zavlačevanje podpisa tozadevnih pogodb ne samo nevarnost za Evropo marveč nevarnost za mir v svetu sploh.

Pomlad je vzela slovo

Prav hitro je minil najlepši letni čas, pomlad. Res, letos ni bilo mnogo lepih dni, vendar pa smo kljub temu doživeli prebujenje narave v vsej njeni lepoti. Vse je prijetno ozelenelo. Zvončki so privabili mnogo drugih cvetic. Vse se je spremenilo v en sam pisan vrt. Ker pa vse mine, je tudi pomlad ocvetela.

Cvetni listi so odpadli. Nov plod je začel nastajati. Za razvoj plodu pa je potrebno mnogo toplote. Slediti mora nov letni čas, ki prinaša predvsem mnogo toplote. To pa je poletje. Nekateri pozdravijo poletje s kresom, ki ga zakurijo na kresno noč. Kresna noč je tudi najkrajša noč v letu.

Poletje pa tudi mladini prinaša novo življenje. Domače naloge ne bo treba več pisati. Velike poletne počitnice bodo. Nekateri seveda že imajo pripravljene načrte, kako bodo preživeli letni čas. Seveda posebno prijetno bo za one, ki so z uspehom dovršili razred. Lenuhi pa morajo ostati doma. Pridne šolarje bodo starši poslali na letovanje, taborenje in podobno. Vsi seveda ne bodo mogli iti na počitnice v druge kraje. Doma bodo morali

To lahko naredite sami

Vzemite v roke kos barvastega papirja in ga prepognite na pol. Nato narišite na eni strani tak vzorec, kot ga vam prikazuje skica, ali pa si ga sami izmislite.

Ko boste narisali vzorec, ga izrežite in razprostrite papir. Boste videli, kako lep lik ste izrezali!

Ko se boste naučili dobro izrezovati, si nabavite debelejši papir ali lepenko, seveda v različnih barvah in izrezujte različne like. Lahko pa tudi bel papir oziroma lepenko sami pobarvate z vodnimi ali suhimi barvami. Ko boste imeli več takih sličic, si boste lahko naredili album, s katerim lahko napravite veselje sebi in drugim.

pomagati staršem pri delu na polju. Toda tudi oni, ki ne bodo šli na letovanje, se bodo lahko kopali, hodili na izlete in podobno, saj je naša lepa dežela polna mikavnih izletniških točk.

Jezera so posebno privlačna za vsakogar. Nedelje in praznike, pa tudi ob delavnih mladina najde čas za kopanje. Ob nedeljah je posebno živahno. Ljubitelji vodnega športa se merijo med seboj v plavanju, veslanju, posebno spretni pa tudi v jadranju. Lep je pogled na belo jadrnico, ko drsi brez šuma po modri vodni gladini.

Za planinca pa so doživetja izleti v hribe. Res, mnogo je pri nas vabljivih

gorskih krajev, ki s svojo lepoto in bogastvom vabijo v svoj objem.

Zopet drugi se zabavajo na taborenju. Mnogo zabave in polno prijetnih vtisov napravi prenočevanje na prostem, pod šotorom. Tudi kuhinja je na prostem. Življenje pod milim nebom, to daje moči, zdravja in polno prijetnih spominov.

Poletje torej nudi vsakomur nekaj. Poleg dela na polju, ki ravno v tem letnem času zahteva mnogo naporov, pa je tudi polno prijetnih in zabavnih trenutkov. Seveda je potrebno čas pametno izkoristiti, ne pa spreminjati izlete v pustolovščine, ki so škodljive in brez vsake vrednosti za mladega človeka.

NEVERJETNOSTI

Radi bi slišali nekaj o Črncih! Nekaj veselega!

Nekaj veselega o Črncih? Kaj na primer?

Nekaj o tem kako Črnci živijo? Ali imajo tudi Črnci pravljice?

Seveda jih imajo. Prav tako kot mi. O kraljih in kraljčinah, o zmajih, o čarovnicah in strahovih. Toda najraje imajo smešne povesti. Tem se Črnci tako radi smejejo. Imenujejo jih neverjetnosti, izmišljotine ali kar laži.

Povejte nam eno takih neverjetnosti!

No, poslušajte! Šel je nek človek, ime mu je bilo Mallem, v mesto. Na poti sreča človeka, ki je imel krepelo. Le-ta ga vpraša, ali gre lahko z njim. »Pojdi, če te veseli!« je dejal Mallem. Šla sta dalje in srečala lovca, ki se je hvalil, da dobro strelja. Tudi njegova sta vzela s seboj. Tik pred mestom je tekla reka. Ker je bila suša in ni bilo dosti vode, so jo z lahkoto prebredli. V mestu so ostali mesec dni, potem pa so se morali vrniti domov. Med tem je veliko deževalo in je reka močno narasla. Daleč okoli ni bilo nobenega čolna, ne mostu. »Nič zato,« je dejal Mallem. Vzel je dva kosa papirja in ju položil na vodo. Stopil je na enega, drugega pa, ki je ostal za njim, je vzel in položil na vodo predse. Potem je stopil na tega

in položil na vodo predse papir, na katerem je prejel stal. Tako je delal, dokler ni prišel na drugi breg. Ko je to videl lovec, je sklenil storiti isto. Izstrelil je puščico. Padla je na vodo in lovec je stopil nanjo. Potem je izstrelil drugo, stopil na njo in pobral prvo ter jo ponovno izstrelil. Tako je pobiral, streljal in zopet pobiral,

dokler ni prišel na drugi breg. »Tako torej!« je dejal mož s krepelom in zamahnil s krepelom. Udaril je po vodi, da se je razmaknila in je šel čez vodo kar peš in še nog si ni zmočil.

Na poti domov so srečali starko; ker so bili lačni, so jo vprašali, če jim da lahko kaj jesti. »Kje neki!« je dejala starka, »ko sem zagledala, da prihajate, sem se tako prestrašila, da sem od samega stra-

hu zliila toplo vodo v mrzlo. Sedaj pa vlivam vse skupaj na sito, da ločim toplo vodo od mrzle.«

Sli so dalje in blizu mesta so videli moža, ki je kopal vodnjak. »Nam lahko prdate kaj za jesti?« so vprašali. »Ne morem,« je odgovoril mož ki je kopal. »Ne utegnem,« je nadaljeval, »danes je tako vroče, prestaviti moram svoj vodnjak v senco tegale drevesa. Ko bo sonce zašlo, ga prestavim zopet nazaj.«

Takšne so vam te črnske povestice. Pripovedujejo si neverjetnosti, potem pa tisti, ki je pripovedoval, vpraša, kdo je bil bolj spreten: ali tisti s papirji, ali lovec, ali mož s krepelom, žena, ki je delila toplo vodo od mrzle ali možak, ki je prestavljal vodnjak? Kdor je neumen, meni, da te stvari niso nemogoče in ugi-ba. Pa se mu potem vsi smejejo. Tako se Črnci med seboj norčujejo in priznati moramo, da to znajo in da so si vse imenitno izmislili.

Karel Čapek

LEV IN KOMAR

Komar sreča leva in mu reče:

»Ti si kar zagotovo prepričan, da si silnejši od mene? Toda to ni res! v čem je namreč tvoja moč? Da praskaš in grizeš. Tako ravnajo kvečjemu ženske. Jaz sem silnejši, ne ti! Dajva, pomeriva se!«

In komar začne poplesavati okrog leva in ga zbadati zdaj po smrčku, zdaj po goli koži, kjer je bilo le kaj videti. Lev se bije s šapami po obrazu, da bi zmastil komarja, a se le sam razpraska tolikanj, da ga oblije kri in se speha tako močno, da ne more prav nič več

Komar veselo zabrenči in odleti. Nedoroglo zatem pa se zamota v pajčevino in pajek se je pripravljal, da se vrže nanj.

Tedaj komar vzklikne:

»Premagal sem mogočno zver, sam bom pa žrtev nezatnega pajka.«

ZAJEC IN MAČKA

Nekoč sta živela zajec in mačka. Bila sta si prijatelja. Pred zimo sta si nanosila v luknjo hrane. Mačka si je nalovila mišk in podgan, zajec pa si je nabral trave in detelje. Prišla je zima. Zajec in mačka, oba sta jedla od tega, kar sta si za zimo nabrala. Ko pa jima je zmanjkalo hrane, je mačka pojedla zajčka.

Od takrat pa se vsi zajčki bojijo mačk.

UGANKA

Na glavi čepi, ušesa varuje, kadar pihava veter najhuje. Ko pa sonce posije, se vsakdo odkrije.

(Kapa)

Anton Ingolič:

Žeja

»Marko, lepo si govoril,« se je oglasil Turkuš, »kot bi čital iz knjige. Toda povej nam, kako naj Trčko, Svenšek, Veseleč in Cafuta pridejo do vinogradov?«

Marko ni bil v zadregi za odgovor. »Seveda vam vinogradov nihče ne bo podaril, ampak si jih boste morali vzeti sami.«

»Vzeti? Kako?« je vzkliknil Svenšek.

»Prišel bo čas, ko ne boste več poljubljali Koreski roke in od nje sprejemali za svoje delo miloščino, marveč boste za svoje delo zahtevali plačilo, kakor vam gre. Potem boste šli še dalje in ji vzeli, kar je bilo nekoč vaše.« Marko je vstal in goreče nadaljeval: »Stari Trčko je sprevidel na smrtni postelji, da je vino iz vinograda, ki ga je zasadi in gojil, v resnici njegovo. Hotel se je vsaj ob smrtni uri napiti svojega vina. Vi morate spregledati že prej! In tudi boste! Zato ne boste pili svojega vina šele na smrtni postelji.« Ozrl se je po prisotnih, ki so ga gledali, kot da ga vidi-jo prvič, rekel jim je še nekaj vzpodbudnih besed, se skrivnostno nasmehnil in se poslovil.

»Eh, da, takšen je moj vnuk,« je spregovoril Turkuš smehljaje se, ko so se zaprla vrata, »pameten in dober dečko. Za reveža bi slekel zadnjo srajco. Ko bo dostopal, bo mnogo trpel, ker ne bo delal za gospodo, marveč za ljudstvo.«

»Če bi orožniki slišali, kar nam je zdajle povedal,« je dejal Jur, ki je vedel vsaj to, kaj človek sme in česa ne sme povedati, »bi ga še nocoj vtaknili v luknjo.«

Ni ne razvil pogovor o tem, kar je Marko povedal, marveč o njem samem: kako se uči, kaj vse zna; o njegovem očetu, najmlajšem Turkuševem sinu, ki je kot tovarniški delavec izgubil v tovarni življenje, o njegovi materi, ki je umrla pred dvema letoma in pustila svojega sina staremu Turkušu in neki svoji dobri prijateljici v mestu. Sicer pa Marko ne potrebuje mnogo pomoči, ker se s poučevanjem preživlja skoraj sam.

Pozabili bi bili na mrliča, da se ni oglasila Gera in pozvala kropilce k molitvi. Bila je pri zadnjem očenašu, ko so se vrata s treskom odprla.

Ali vidijo prav? Ali ne stoji na pragu Liza s svojim možem?

Kropilci so z začudenimi pogledi sledili kropilcem, ki ju ni nihče pričakoval. Liza se je zmedla samo za hip. Že je stopila odločnih korakov h krsti, zmolila očenaš in pokropila mrliča. Cafuta ji je sledil manj odločen. Ko sta opravila s pokojnim Trčkom, sta se vrnila na sredo

sobe. Liza je nekaj časa iskalà okoli sebe, slednjič pa stegnila roko proti Cafuti, ki je takoj segel pod suknjič in ji izročil zelenko. Okrenila se je k mlademu Trčku ob peči. Vendar je začela z glasom, ki je izdajal njeno zadrego.

»Nac, govorila sem z našo gospo zaradi tebe. Šest dni boste vsi skupaj delali za tisto reč.« Rada bi bila povedala še več, da bi vsi videli, kdo je zdaj prvi vničar na Koreskinem in kakšno besedo ima, a želela si je tudi, da bi šli Trčkovi mirno preko vsega, kar se je zgodilo, in bi delali in živeli v večji slogi kot doslej. Toda zaradi sršečega Nacevega pogleda in groze v Micinih očeh je obmolnila. Pognalo ji je krvi v lica. Kako, ali jim ni niti prav, da se je potegnila zanje? Jezne besede so ji prihajale na jezik. A misel na to, da je vendar bolje, če se zdaj, ko je dosegla, kar je hotela, pomiri s Trčkovimi, ji je dajala moči, da je stopila molče k Jusovki in ji ponudila zelenko, rekoč: »Na, Roza! Prinesla sem slivovke, da se malo ogrejete! Nagni in daj dalje!«

Jusovka je sicer segla po steklenici, a takoj je umaknila roko, se pognala pokonci in zaklicala ogorčeno: »Spij jo sama! Jaz je ne bom! Tudi naši je ne bodo!«

Se preden se je Lizin obraz od jeze zalil z rdečico, se je dvignil iz peči Svenšek in pljunil proti sestri. »Fej te bodi!«

Za njim se je dvignil še Nac. »Mi je ne bomo pili,« je vrgele proti njej.

V Lizinih očeh se je zabliskalo. Tako torej? Odbijajo ponujeno roko? Dobro, tudi dobro.

Stopila je proti Nacu, ga premerila od nog do glave in ga zavrnila zasmehljivo: »Seveda, ti je nisi potreben, saj imaš vina in žganja, ki si ga ukradel naši gospe.«

Nac je posinel. »Nisem kradel!« je zavpil. Toliko ponižanja je doživel tega dne, da ni mogel več molčati. Stisnil je pesti in dvignil roke.

Toda že ga je Svenšek odrinil in planil pred sestro. »Če je kdo kradel, si kradla ti! Nisi ukradla samo zelenke žganja, nam si ukradla vse, kar smo imeli! Tatica!«

Šele zdaj se je vmešal Cafuta, ki je dotlej stal kot na iglah. Dvignil je pesti proti Svenšku. »Tako ne boš govoril o Lizi,« je kriknul. »Ponovi še enkrat, kar si rekel! Ponovi, če si upaš!«

»Ne bom ponavljal, kar vsi vedo!« Svenšek se je okrenil proti kropilcem in tudi proti mrliču. »Vsi veste, da sem imel lep vinograd, da sem imel ložine in sadovnjak, gozd in hišo, in veste tudi, da nimam zdaj prav nič. Kdo mi je ukradel? Tale, ki je moja sestra!«

Svenšek, ki so ga poznali kot mirnega človeka, je kričal, da so se tresle šipe na oknih in so se otroci, ki so bili že trdno zaspali, zbudili ter preplašeni zrlji s peči.

Nac je pokazal na vrata, ki so bila še vedno na stežaj odprta. »Tam so vrata, pri priči se poberi!« je zakričal.

Konzerviranje sadja

Zadnjič smo govorile o konzerviranju zelenjave, danes pa bomo se ustavile pri konzerviranju sadja.

Kaj je bistvo konzerviranja sadja in zelenjave smo slišale zadnjič.

Sadje predvsem rade sušimo, ker ni dosti truda. Če sušimo na štedilniku, moramo pod lese podložiti opeko. Seveda je za večjo množino sadja električna sušilnica primernejša. Preden sadje sušimo, ga operemo. Jabolka zrežemo na krljice ali pa tudi na kolesca, izrežemo koščičke, naberemo na vrstico ter obesimo na sonce. Da jabolka preveč ne porjave, jih pred sušenjem pomočimo v vodo, v katero smo ožele malo limone. Hruške sušimo cele ali pa prerežane na polovico. Češplje pustimo navadno cele. Najprej potrebuje sadje večje vročine, da voda hitro izlapi, potem pa ga je treba skrbno obračati, da se enakomerno posuši. Sadje je dovolj suho, če se da še upogniti in ni treba, da poka, če ga prelomimo. Dobro posušeno sadje moramo pustiti na zraku, da se ohladi, nato šele ga spravimo v vrečko in obesimo na zračno, suh prostor.

Sadje vlagamo tudi v sladkor ali alkohol. Če nimamo patentnih kozarcev, je večji dodatek sladkorja še celo važen, ker bi se sadje sicer pokvarilo. Za kuhanje marmelade odberemo zrelo sadje in umito razrežemo v čisto položeno posodo. Na dno posode damo kiseli sok, ki ga napravimo iz nezrelega sadja; najboljša so jabolka. Ta sok je važen dodatek, ker se marmelada lepše strdi. Nato kuhamo sadje, dokler se ne razkuha v kašo, ki jo nato pretlačimo. Pretlačeno mezgo damo zopet v posodo, dodamo sladkor in kuhamo. Navadno damo na kg sadne mezge 25 do 40 dkg sladkorja. S skuhano marmelado napolnimo v čiste kozarce in pustimo, da se ohladi, nato pa jo zavežemo s celofanom, ki ga namočimo v rum ali v žganje. Pametno je, če zrežeš iz celofana tako velike oblike, ki ustrezajo odprtini kozarca, jih ovlažiš z rumom in položiš na vrh marmelade, povrhu pa potreseš s salicilom. Za tako spravljen marmelado si lahko brez skrbi.

Iz nezrelega sadja delamo sadne želeje, ki jih naredimo iz borovnic, ribezelja, kutin in mešanice jabolk in hrušk.

Posebej je poudariti, da konzerviranje s salicilom vpliva škodljivo na človeški organizem. Pri pogostem uživanju težke hrane nastopijo okvare, ki spočetka sicer niso vidne. Zato bomo dale salicil le na vrh marmelade, nikakor pa ga ne bomo zmešale medno.

Pražen riž, rezance, pire, krompir in sploh vse tople jedi hranimo le v porcelanastih posodah, ki jih postavimo v posodo z vročo vodo in pokrijemo.

V zvezi s sladkorjem uporabljamo tudi alkohol. Toda vlagamo zlasti češplje. Za 5 kg češpelj potrebujemo kilogram sladkorja, tri osminke litra špirita in osminke litra vode. Sladkor in vodo najprej kuhamo, da se zgosti, nato pa stresmo vanjo del opranih in odcejenih češpelj. Po petih minutah, ko dobro prevre, jih pobremo s penovko in damo v drugo posodo, ki še ni bila mastna. Na ta način prevremo vse češplje, na koncu pa preostalo sladkorno vodo ponovno prekuhamo in polijemo po češpljah. Drugi dan jo odlijemo, še enkrat prevremo, nato pa dodamo špirit in pustimo, da se shladi. Češplje zložimo medtem v kozarec, polijemo s ohlajeno sladkorno vodo in dobro zavežemo.

Kadar sadje steriliziramo za kompot,

tedaj ga moramo tanko olupiti. V ta namen ga poprej za hip pomočimo v vrelo vodo. Zrezano olupljeno sadje na zraku kaj rado porjavi, zato ga damo v vodo, v katero smo oželi limono.

Če za steriliziranje nimamo patentnih kozarcev, lahko vzamemo tudi dvojni celofan, ki ga pomočimo v alkohol in privemo z vlažno vrstico. Kozarce vložimo v lonec z mrzlo vodo, na dno pa damo deščico, da pri segrevanju ne počijo. Lonec pokrijemo in kuhamo pri določeni temperaturi, kakor je navedeno v receptu.

Kadar vkuhavamo sadje, je važno, da ob istem času ne kuhamo kosila. Vonj po prežganju, cvrtju in podobno daje sadju okus in je velikokrat lahko vzrok, da se pokvari.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Splošni znaki revmatizma pri otrocih

Med splošnimi znaki revmatizma pri otrocih navajamo vročino, potenje, bledico, krvne spremembe in kožne izpuščaje ter spremembe v splošnem stanju otroka.

Vročina sama je dokaj neznačilna. Včasih je komaj opazna in traja dalj časa, včasih pa je nenadna in visoka ter lahko prehaja v mrzlico, pri kateri se nam otrok ves tresi. Vročina je včasih stalna, včasih pa skače. Vendar pa pri običajnem poteku ne traja mnogo dalj kot tri tedne.

Potenje se pojavlja v času vročine in ni preveč izdatno. Pot ima svoj značilen, nekoliko oster in kiselkasto jedek duh. Potne srage so večinoma drobne, otrok se nam zdi le rosen, če gremo z roko na primer preko njegovega hrpta. Ta občutek dobimo, ker se nepredko-kdaj zbira v večjih kapljicah na nepokritih delih telesa.

Bledica se pojavi kmalu po pričetku bolezni. Večinoma je lažja, lahko pa je tudi močnejša in dolgotrajnejša. Krvnega barvila je v rdečih krvničkah za polovico manj kot pri zdravem otroku. Videti je, da ista preobčutljivost, ki prizadene rahlo vezivno tkivo, in pa pretres v sorazmerju med izločki žlez z notranjim izločevanjem, prizadeneta tudi krvotvorni kostni mozeg, ki je po svoji naravi prav tako vezivnega porekla. Oškodujeta torej ta mozeg in ga hromita, vse dokler na tkivih in organih ne začno izginjati vzroki revmatičnih dogajanj. Takrat se bledica zboljša in krvnega barvila je v rdečih krvničkah več.

Spremembe v sestavi krvi so prav tako značilne in se splošno kažejo tudi na otrokovem telesu. Beljakovin v krvi je manj. Zaradi tega je sesedanje rdečih krvničk pospešeno.

Koža, ki je sploh največji atlant vseh dogajanj v zdravem in bolnem človeku, nas tudi pri revmatizmu ne pusti na cedilo. Opozarja nas z značilnimi spremembami, toda ne vedno, pač pa v mnogih primerih. V znak preobčutljivostnih notranjih dogajanj nam stvarja lahko najrazličnejše spremembe: tako na primer koprivnici podobne vzbrste in izpuščaje

ali pa za revmatizem značilno rdečico, ki se razporeja v obliki manjših ali večjih pravilnih ali nepravilnih prstanov. Ta izpuščaj se pojavlja zlasti na trupu, ob bokih prsnega koša in trebuhu. Rdečica se razporeja v tenak bledorožnat krog. Krogi se med seboj spajajo in ker so različne velikosti in se lahko odpro kakor kakšen polmesec, stvarjajo na koži dokaj pestro in skoraj lepo sliko. Izpuščaj ne srbi. Večkrat nam izgine izpred oči in se spet pojavi. Traja lahko vse dokler je v telesu nered, dokler ne odstranimo osnovnih vzrokov, ki so v telesu sprožili revmatična dogajanja, in pa podlage za njihovo nadaljnje trajanje.

Sprememba v splošnem stanju otroka se razvija v zvezi s trajanjem bolezni, z njeno ostrino in pa prizadetostjo nekaterih tkiv in organov. Lahko se nam zdi, da je splošno stanje povsem neizpremenjeno, vsaj če sodimo po otrokovem videzu in počutju. Vendar pa je otrok lahko že bolan na sru. Lahko pa je otrokovo stanje izredno nevarno, ko otroka vsi večji sklepi izredno bolijo, da mu vsak premik povzroča silne bolečine. Lahko je pri hudem srčnem revmatizmu splošno stanje tudi tako, da se vsak čas bojimo usodnega izida bolezni. Zato je važno, da iščemo prve in zgodnje znake revmatizma že v zgodnji starosti otrok, čeprav se bolezni morda ne nadejamo. Ko pa jo ugotovimo, jo moramo pričeti najodločneje zdraviti.

Od zdravil uporabljamo tista, ki so izvedena iz salicilne kisline, zlasti njenih natrijevih soli in aspirina. Prav tako uporabljamo tudi piramidon. Sulfamidna zdravila in penicilin rabimo za preprečevanje ali pa že pri nastalih drugotnih septičnih okužbah. Proti bledici dajemo zdravila, izvedena iz železa.

Po najnovejših dognanjih o vzroku in nastanku preobčutljivosti, zaradi katere se razvije revmatizem, dajemo dandanes tudi izločke žlez z notranjim izločevanjem, tako hormone iz možganskega priveska in iz skorje nadobistne žleze. Vendar so ta zdravila dandanes že večinoma zelo draga in se deloma še preizkušajo.

Moda

Še trije modeli za poletne obleke. -- Prva obleka je iz progastega blaga, ukrojenega v vodoravni smeri, le sprednji del, ki je ukrojen scela, ima poševne proge. Ta del je lahko tudi iz drugobarvnega, toda lepo se ujema z obojema blaga. Okrog vratu je primerna svilena vezanka. -- Obleka v sredini je iz svetlobarvne svile šantung s kratkimi kimono rokavi. Širok ovratnik in zavijki ob žepih na krilu so iz enakega blaga, obrobljeni z vezanimi zobci. Vezemo s prejico ali svilo enake barve ali pa z belo. -- Tretja obleka ima široko, nabrano krilo in kratke rokave kimono z zavijki ter ozek ovratnik. Ob vratu je zapeta s štirimi gumbi.

Kuharski recepti

Dušena koleraba

Vzemi ¼ kg lepih mladih kolerab in jim osmukaj liste. Mlade in lepe liste operi in zreži in z drobnih rezance. Kolerabo olupi in zreži na listke.

V kozici razgrej mast ali na kocke zrezano prekajeno slanino, zarumeni v njej seseklano čebulo, pridaj drobno zrezan zelen peteršilj in zamešaj kolerabo, prisoli ter pokrij. Čez malo časa prilij malo juhe, kasneje dodaj zrezane liste, premešaj in pari do mehkega. Pazi, da se ne prismodi!

Pečena karfijola

Karfijolo osnaži in jo skuhaj v slani vodi. Deni jo v primerno kozico in polij z naslednjim nadevom: iz žlice moke in masti naredi bledo prežganje, zalij z mlekom ali s smetano, da je prežganje gladko in odstavi. Hladnemu primešaj tri jajca, malo smetane, malo parmezana in soli ter toliko drobtin, da je nadev gosto tekoč. Polij čez karfijolo in speci. Karfijolo lahko serviraš tudi kot samostojno jed, s solato ali brez nje.

»Za božjo voljo, pomirite se, pomirite!« je zaklical Turkuš in planil med Cafutova, Svenška in Trčka. »Ne kalite Trčko miru, ki si ga je tako bridko zaslužil. Čujte, čujte!«

»Ljudje, pamet!« je ponavljal Lozinšek, ki je tudi pristopil bliže.

Zdaj so se zganili še ostali. Stopili so v sredo sobe, mahali z rokami in govorili vsi vprek.

»Tatica! Morilka!« je vpil Svenšek in se skušal otresti Turkuša, ki ga je zadrževal.

»Ven! Ven!« je ponavljal Nac.

»Boš že videl, kdo bo šel iz te koče, ti ali jaz! Boš že videl!« je kričala Liza, divje mahajoč s steklenico, ki se je zdaj pa zdaj zasvetila v slabotni luči.

»Samo eno besedo še in udarim!« je grozil Cafuta.

Hrup je naraščal. Otroci so zajokali, Gera se je začela zaganjati sem in tja po sobi, viti roke in prositi s cvilečim glasom: »Molimo, ljudje, molimo! Oče naš, kateri si v nebesih... No, molimo, molimo! V imenu...«

Stari Trčko pa je ležal negiben na svoji poslednji postelji. Sveči, ki sta zaradi vihere v sobi začeli brleti, sta metali na njegov obraz še bolj medlo svetlobo.

Padle so prve pesti.

Tedaj je steklenica nenadoma švignila po zraku in zadela v zid tik nad Trčkovim vzglavjem. Zacingljalo je in žganje

je pljusnilo mrliču v obraz, leva sveča pa je ugasnila.

Naslednji hip se je pogнал Lojz v Lizo in jo pahnil skozi vrata, Svenšek pa je spravil iz sobe še njenega moža in Nac je z vsilo zaloputnil vrata za njima. Prepil je ugasnil poslednjo svečo in zavladala je popolna tema.

Nastalo je nepopisno kričanje.

»Jezus, Marija, kaj ste napravili!«

»Ljubi Bog, usmili se nas!«

»Oče, oče!«

»Mati! Kje ste, mati?«

»Luč, prižgite luč!«

Preden je Turkuš potegnil vžigalnik iz žepa in ga prižgal, se je Geri le posrečilo, da je prevpila kropilce in otroke ter jih s svojo molitvijo prisilila k molku. V strahotno temo so se prve zasvetile njene besede: »Molimo za pokoj rajnega Ignacija Trčka. V imenu...«

VII

Turkuš je imel spodaj v Ilovcu lepo posestvo, vendar mu je bil košček zemlje na Vinskem vrhu že od nekdanj ljubši od rodovitnih ravninskih njiv in travnikov. Že od mladih let so bili zanj prazniki tisti dnevi, ko se je z delavci odpravil v svoj vrh. V dolini skoraj stiskač, je postal tukaj odprtih rok. Težakom ni dajal kislega jabolčnika kakor na kmetiji, marveč vina, ob likofu je naročil godca, da

so pili, peli in celo plesali pozno v noč. Še rajši je hodil sem gori sam. Kar na lepem, čeprav je bilo doma dovolj nujnega dela, je vzel putrih, potisnil v torbo kos kruha in klobaso ter se napotil proti Dravinji. »Kam, Matjaž?« je vprašala žena, čeprav je vedela, kakšno pot ima. »Po vino, nimamo ga več. Moram tudi pogledati, kako je z gorico.« Žena je nekaj godrnjala, češ da vinograd lepo raste, da pa so njive potrebne pridnih rok, vendar Turkuš ni poslušal njenih pridig, naglo se je odpravil skozi vas. Šele ko je prišel do kipa sv. Urbana, je začel hoditi zložneje.

Najprej je šel v klet, pregledal sode, si natočil ročko, ki jo je imel skrito na gantnarjih za štrtinjakom, in jo ves zavetrovan izpraznil, nato šele pogledal v vinograd. Obhodil je grabice, pregledal vsako vrsto in se ustavljal pri posameznih trtah. Tudi sadovnjaku je posvetil vso pažnjo, le na ložnico se je ozrl mimogrede. Že od nekdanj jo je dajal Svenškovi, da so jeseni pazili na sadje in grozdje; viničarjev ni imel, ker je bil vinograd majhen in ni bilo dovolj plodne zemlje. Ko je z žalostnim pogledom objel še ono, kar je bilo nekoč njihovo, namreč Koresovo posestvo, se je vrnil h kochi. Sedel je na lesene stopnice, ki so vodile v majhno, toda globoko klet, vzel iz torbe kruh in klobaso ter začel jesti in pijuckati iz ročke, ki jo je bil kupil nekoč na sejmu in je držala dober liter. Te tre-

nutke je pozabil na trdo delo spodaj v dolini, na težave, ki so ga zadevale, na vse, kar ga je še pred urami težilo.

Cesto je prišel kdo k njemu, saj je kočar, ki jo je zgradil njegov oče kmalu po odhodu v dolino, stala prav na vrhu, zato so celo s sosednih gričev videli, kdaj je bila odprta. Naj je prišel kdor koli, trezen ni zapustil kleti. V živahnih pogovorih so ure naglo minevale. Šele pozno ponoči se je Turkuš odpravil v dolino. Navadno je prinesel domov poln putrih, zgodilo pa se je tudi, da ga je med potjo zaneslo k staremu Svenšku ali h komu v Ilovcu, kjer so ljubeznivi sodček izpraznili do poslednje kaplje.

Z leti je češče in češče prihajal v svoj vinograd in ostajal dalje časa, skrb in delo za ilovško posestvo je prepuščal otrokom, ki so naglo doraščali. Bil je še dovolj pri močeh, ko mu je umrla žena, in lepega dne je izročil posestvo najstarejšemu sinu Tjažu, sam pa se preselil z gluhonemo hčerko Katro v vrh, ki ga je obdržal zase. »Gospodari, kakor veš in znaš,« je rekel tedaj sinu. »Čemu bi ti bil v napatje, tudi s Katro si ne moreš prav pomagati. Dajal mi boš preužitek, drugih skrbi ne boš imel ne z menoj ne s Katro.« Toda Tjaž je ugovarjal, češ kako hoče brez vinograda. Doslej sicer niso prodajali mnogo vina, a nekaj je le bilo. Prišlo je do ostrih sporov, a Turkuš se ni vdal. (Dalje)

Učenci slovenske kmetijske šole Podravlje na poučni ekskurziji v sosednji državi

Nepopisno lepega doživetja smo bili deležni učenci kmetijske šole v Podravljah z učiteljskim zborom in nekaterimi očeti-gospodarji. Podali smo se sredi junija t. l. na poučno potovanje v Slovenijo. Izbrali smo si najbližjo pot v našo sosedno državo, in sicer čez Pliberk—Holmec.

Ze takoj po prihodu čez mejo nas je na vzhodnem pobočju Holmca očaral pogled na ogromno zeleno, najčisteje oskrbovano plan-tažo mladega sadnega drevja. Ne bi si bili mogli misliti, da zamore takoj za pustim pliberskim barjem in gozdom vznikniti nenadoma pred našimi očmi tako lep nasad sočnega drevja. In na nadaljnji poti je marsikateri od nas, ki je poznal Mežiško dolino v času pred letom 1945 in ki jo je videl spet danes po devetih letih, obstal osupnjen in se je nehote vprašal, ali sanja ali je res vse to dejstvo, kar gleda v obsežni kotanjasti dolini med Prevaljami in Ravnami (Guštanjem). Povsem nova naselja, da ne rečem mesta z industrijskimi centri so nastala na tem prostoru, ki je poleg Prekmurja veljal do leta 1945 za enega najbolj zapuščenih delov Slovenije. Enako smo ugotovili tudi v Mežici, v Dravogradu, kjer smo prvič zagledali čez široko Dravo mogočen jez z hidrocentralo. Falo je marsikdo od nas poznal že od prej, da pa bi tudi tukaj, na tem mestu zamogo nastati tako orjaško podjetje za proizvodnjo električne sile, si pač ni mogel misliti. Pa ne samo to. Malo dalje proti vzhodu nadaljnja zajezitev Drave z novo, po možnosti še mogočnejšo hidroelektrično centralo v Vuzenici.

Tu nam obrazložijo domači inženirji in tehnik- vsee podrobnosti delovanja strojev, turbin in generatorjev, ki delujejo dan in noč pod vodo in ki predstavljajo deloma že proizvod domače jugoslovanske produkcije. Poleg teh proizvodnih središč električnega toka naravno novi moderni stanovanjski objekti in bloki za uslužbeno delavstvo.

Se nekoliko dalje spet nova, tretja hidro-centrala v gradnji in tako se bo nahajalo že samo na Dravi med Dravogradom in Mariborom na razdalji kakih 60 km 6 hidroelektričnih central, ki bodo na tej kratki razdalji proizvajale toliko električnega toka, kolikor ga je bilo leta 1945 na razpolago celi državi s prebivalstvom 17 milijonov ljudi.

Ne moremo tudi pozabiti nadvse gostoljubnega sprejema, katerega smo bili deležni s strani predstavnikov kmetijsko-gospodarskih in združnih organizacij v Dravogradu. Nepozabno nam bo ostalo v spominu naše prvo srečanje s predstavniki združnih in gospodarskih organizacij v tem obdravskem mestu. Prvotna tišina in zamišljenost, ki se je polastila naših izletnikov vsled mogočnosti vtisov izredne, nepričakovane gospodarske dejavnosti naše sosedne države, je kaj kmalu naredila mesto čim dalje živahnejši sproščenosti in zdravica je sledila zdravici, pesem pesmi...

Kako bi mogli pozabiti 4 letno srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, ki je predstavljala za večino izletnikov največji in najpopolnejši gospodarski učni zavod, ki so ga kdajkoli v svojem življenju videli. Kako tudi na bi nam izginil iz spomina vtis mogočnih vinskih kleti in orjaških sodov in cistern, od katerih ena sama vsebuje po 5 vagonov vina, kdo naj bi še kdaj pozabil tovarno avtomobilov, ki predstavlja mesto zase in zaposluje menda 3000 delavcev ter zgradi dnevno po 7 avtobusov! Vse za domače potrebe in za domači trg.

Se mogočnejši vtis pa so naredile na nas gospodarske naprave združnega podjetja „Slovenske Gorice“ v Ptujju z ogromnimi kletmi, polnimi najboljših vinskih sort, od lahno kiselkaste naravne pijače do zlatorumenih sladkih, milih in naravnost duhtečih proizvodov.

Nadalje nas je vodil naš avtobus v osrčje sončnih slovenskih Goric, kjer smo lahko prvič občudovali po več desetih hektarjev velike zelene nasade breskev z raznimi bohotnimi vmesnimi kulturami in kjer smo imeli tudi priliko obiskati obsežen hlev s samim pingavskim govedom. Krave vse z nad 3000 litrov mleka v letu. Ljudje se baje še krčevito oprijemajo te pasme.

Spričo nepozabljivih vtisov bi skoraj pozabili na nadvse gostoljuben, prisrčen sprejem na velikem posestvu v Radljah, ki se nahaja še v Dravski dolini. Vzorni kmetijski nasadi, ka-

teri zavzemajo prostrana polja, so bili za večino nas posebna novost. Tudi izredno praktični, zračni, svetli in suhi goveji hlevi s že pretežno marijadvorsko živino so nas posebno zanimali. Saj smo našli med njo krave z nad 4000 litrov mleka na leto s 4,5% toščobnosti. Našli smo tukaj tudi stare prijatelje, strokovnjake v pridelovanju krompirja, kakor na primer inž. Saksido, ki si je ogledal tudi že marsikateri naš koroški nasad, tovariša oskrbnika Bračiča in druge. Višek doživetja v Radljah pa je bil nedvomno sprejem na kmetijsko-gospodarski šoli s 35 učenkami in 4 stalnimi

učnimi močmi. V razkošnem parku pod starim gradom so nas sprejele zbrane brhke učence z mlado harmonikašico na čelu, ki je naravnost umetniško spremljala pozdravne pesmi zalih deklet s sijajočimi očmi. Tem je sledila pesem našega skromnega pevskega zbora „Njav čez izaro, njav čez gmajnico“ in še vrsta narodnih in umetnih pesmi...

Od Ptujja in ptujskega polja dalje je šla naša pot na vzhod vseskozi po sončni lahno valoviti ravnini med skrbno oskrbovanimi, brezplevelnimi čistimi njivami in položnimi, tu in tam tudi bregovitimi, zelenimi vinogradi. In tako smo prišli, da nismo vedeli kdaj v deželo panonskih Slovencev, v Prekmurje in Prlekijo.

Murska Sobota z največjo mlekarno Slovenije, v kateri se mleko predeluje v „prah“, kmetijska šola v Rakičanih z modernimi hlevi in povsem novimi poljskimi kulturami, v mestu samem krasen bel spomenik osvoboditve sredi glavnega trga.

Od tu dalje, od gostoljubne Murske Sobotne pa do znanega zdravilišča Radenci se vrstijo dan in noč kosila in zakuski, zdravice in pesmi, vina najrazličnejših domačih sort in pristne turške kave. Vmes pa enkrat izredno mehka mila, drugič spet divjerazgibana ciganska godba s plesom. In prepričali smo se, da so jugoslovanski narodi najgostoljubnejši narodi sveta.

V tem gostoljubnem vzdušju, v katerem sta se našli v domovini Meška tako mehki, blagi in globoki duši panonskega Slovenca in slovenskega Korošca, so se ustvarile tudi bratske vezi na sektorju kmetijskega gospodarstva, skovala so se trdna prijateljstva med predstavniki in inženirji gospodarskih in združnih organizacij Prekmurja in Prlekije ter predstavniki kmetijstva iz slovenske Koroške in učenci slovenske kmetijske šole v Podravljah.

Ko odhajamo iz gostoljubnih Radencev ob Muri, ob Gornji Radgoni proti Mariboru in Dravogradu domov, preveva vse udeležence naše ekskurzije eno samo tiho, neizrečeno, a globoko prepričanje: „Velike gospodarske stvaritve in uspehe je zamogel doseči samo narod, ki se v vsej svoji zgodovini ni pokazal samo kot izredno hrabrega vojaka in borca, ampak tudi kot marljivega, vestnega, z resničnim idealizmom prežetega gospodarskega delavca.“

II. ljubljanski festival

Prihodnji torek, dne 29. junija se bo pričel v Ljubljani II. ljubljanski festival, ki bo trajal do 14. julija. Festival organizira in prireja Turistično društvo Ljubljane.

Zanimiva in privlačna posebnost letošnjega festivala bodo večerne prireditve na prostem. V to svrhu so na Trgu francoske revolucije pred Križankami postavili oder, na katerem se bodo večer za večerom vrstile operne predstave, koncerti in plesni nastopi folklornih ansamblov. Festivalni program najavlja naslednje prireditve:

- 30. 6.: Hrističev balet »Ohridska legenda«. Balet ljubljanske Opere.
- 1. 7.: Večer opernih arij.
- 3. 7.: Leoncavallova opera »Glumači« in Baranovičev balet »Lectovo srce«. Zagrebška Opera.
- 4. 7.: Verdijeva opera »Otelo«. Zagrebška Opera.
- 5. 7.: Gotovčeva opera »Morana«. Zagrebška Opera.
- 6. 7.: Večer opernih arij.
- 8. 7.: Večer slovenskih plesov. Folklorna skupina »France Marolt«

in študentska skupina iz Bele Krajine.

- 9. 7.: Koncert Slovenskega okteta.
- 10. 7.: Večer južnoslovanskih plesov. Plesni folklorni ansambl »Tanec« iz Skoplja.
- 13. 7.: Gotovčeva opera »Ero z onega sveta«. Ljubljanska Opera.
- 14. 7.: Koncert II. ljubljanskega festivala. Državni simfonični orkester iz Zagreba.

Razen koncerta Slovenskega okteta, ki bo v Filharmonični dvorani, bodo vse navedene prireditve na prostem s pričetkom ob 20.30.

V okviru II. ljubljanskega festivala bodo priredili tudi tri razstave. V Narodni galeriji bo razstava klasicizma in romantike na Slovenskem, v Narodni in univerzitetni knjižnici razstava zemljevidov na Slovenskem, v »Emoni« pa turistično gospodarska razstava.

Naši bralci, ki se bodo v času II. ljubljanskega festivala mudili na obisku znancev ali na izletu v Slovenijo, naj ne zamudijo priložnosti za obisk te ali one izmed navedenih kulturnih prireditev in razstav.

Pomembna slikarska razstava v Celovcu

Pod naslovom „Rembrandt in njegova doba“ je trenutno in bo do meseca septembra odprta razstava holandskega slikarstva 17. stoletja v Domu umetnosti v Celovcu.

Rembrandt: Avtoportret

Ob navzočnosti številnih osebnosti javnega in kulturnega življenja v Celovcu ter zastopnikov prosvetnega ministrstva in dunajskega umetnostnega muzeja je razstava odprl namestnik deželnega glavarja Krassnig minulo soboto. Dvorni svetnik dr. Moro je orisal pomen te edinstvene razstave in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k njeni uresničitvi. Ministerialni svetnik dr. Frček z Dunaja je povedal, da je prikaz take razstave v Celovcu nov člen v ozki kulturni povezanosti med avstrijsko prestolnico in zveznimi deželami, ki omogoča tudi provincialnemu prebivalstvu dostop do neprecenljivih mojstrov in stare umetnosti. Ravnatelj slikarske galerije dunajskega umetnostnega muzeja dr. Buschbeck pa je podal kratek prežet skozi holandsko slikarstvo 17. stoletja, ki nosi svojstvene poteze po svojem razvoju, zlasti pa po dejstvu, da je mali holandski narod, ko se je komaj bil rešil španskega gospostva, v enem samem stoletju dosegel tako, pozneje nikdar več v tem obsegu doseženo umetniško višino. Predavanje dr. Buschbecka je mnogo doprineslo k boljšemu razumevanju razstave, ki res daje precej zaključno sliko tega, kar po svojem naslovu prikazati hoče.

Razstava vsebuje 85 slik, ki gledalcu pred očmi plodno delovanje več kot 50 holandskih slikarjev v 17. stoletju. Med slikarji je seve najpomembnejši Rembrandt Harmensz

Svetovni kongres za zaščito otrok bo v Zagrebu

V dneh od 30. avgusta do 4. septembra bo zasedal v Zagrebu svetovni kongres za zaščito otrok. Kongres bo priredila Mednarodna unija za zaščito otrok, v kateri je včlanjenih 67 organizacij iz 40 držav. Na prošnjo Mednarodne unije Sveta društev za skrbstvo otrok in mladine Jugoslavije bo svetovni kongres za zaščito otrok otvoril maršal Tito.

van Rijn, od katerega je razstavljenih sedem del, ki kažejo njegovo zgodnje, zrelo in pozno ustvarjanje. Najznamenitejšo njegovo sliko, ki jo je videti na razstavi, „Zatajitev Petra“, je posodil Rijks-muzej v Amsterdamu, dočim so vse ostale slike, tako Rembrandtove kot ostalih mojstrov, last dunajskega umetnostnega muzeja.

Razstavo na tem mestu v celoti opisati ni mogoče. Treba jo je videti. Za vsakogar, ki se zanima zanjo, bo še toliko bolj pomembna, ker je Deželni muzej za Koroško izdal poseben zelo pregleden katalog in dvanajst reprodukcij najpomembnejših del z razstave, ki jih je dobiti po razmeroma zelo nizki ceni na razstavi sami.

Dr. Mirko Rupel:

SLOVENSKI JEZIK

Pri sklanjatvi velja opozoriti še na naslednje:

V edninskem tožilniku je pridevnik moškega spola enak imenovalniku ali rodilniku, a to je odvisno od samostalnika, pri katerem stoji: kupil je starega konja in star voz; vidim dobrega sosedo, sivega starčka, mladega fanta — vidim dober kolač, siv plašč, mlad macesen. Če torej samostalnik pomeni bitje, stoji pridevnik ob njem v obliki, ki je enaka rodilniku, če pomeni stvar, pa v obliki, ki je enaka imenovalniku.

Kadar pa je pridevnik sam, stoji v obliki, ki je enaka rodilniku: mladina novi svet čišla, starega pa zanemarja; kdor se mlad belega kruha brani, bo star rad črne hrustal.

Pridevnika ž a l in t e š č se lahko sklanjata ali pa sta nepregibna: žale misli v srcu ni — žal besede v ustih ni; bila je tešča — bila je teš; starka mu je svetovala, naj si pomaže rano s teš slino.

Stopnjevanje

Lastnosti pridevljemo samostalnikom v večji ali manjši meri. To izraža pridevnik v treh stopnjah: v osnovniku (pozitivu), primerniku (komparativu) in presežniku (superlativu): kakor je svet lep, lepši so domači kraji, a najlepši je dom.

Primeri delamo z obrazili -ši, -ji, -ejši ali pa ga

opisujemo s prislovom bolj. Presežnik izvajamo iz primernika z naj-:

lep	— lepši	— naj-lepši
drag	— dražji	— naj-dražji
debel	— debelejši	— naj-debelejši
divji	— bolj divji	— naj-bolj divji

Zapomnimo si tele primernike in presežnike:

lahak	— lažji	— najlažji
mehak	— mečji	— najmečji
težak	— težji	— najtežji
tenak	— tanjši	— najtanjši
sladak	— slajši	— najslajši
kratek	{ krajši	— najkrajši
	{ kračji	— najkračji
nizek	— nižji	— najnižji
ozek	— ožji	— najožji
globok	— globlji	— najgloblji
širok	— širši	— najširši
visok	— višji	— najvišji
hud	— hujši	— najhujši
mlad	— mlajši	— najmlajši
trd	— trši	— najtrši
grd	— grši	— najgrši
dober	— boljši	— najboljši
dolg	— daljši	— najdaljši
velik	— večji	— največji
majhen	— manjši	— najmanjši
daljen	— daljnji	— najdaljnji

Pridevnik daljni, daljna, daljno pomeni tisto, kar je

daleč n. pr. daljna vas; primernik daljnji se rabi navadno v zloženki nadaljnji, ki pomeni tisto, kar sledi dalje, n. pr. nadaljnja preiskava, nadaljnji dogodki.

Nekaterih pridevnikov ne moremo stopnjevat v obrazili, temveč opisujemo primernik in presežnik z bolj in najbolj. To so:

a) pridevniki, ki pomenijo barve (črn — bolj črn — najbolj črn, rumen, bel, rdečkast);

b) pridevniki, ki so po obliki deležniki (pečo — bolj peko — najbolj peko; žgoč, vroč, cvetoč, go-reč; počiti: počen — bolj počen — najbolj počen, do-gnan, pečen; oteči: otekel — bolj otekel — najbolj otekel, zabuhel, gnil; razviti: razvit — bolj razvit — najbolj razvit, zabit, pokrit);

c) pridevniki, ki imajo samo določno obliko (divji — bolj divji — najbolj divji, vsakdanji, slovenski, moški);

č) mnogi pridevniki na -en, -av, -ast, -at itd. (jeklen — bolj jeklen — najbolj jeklen, lesen, voden, svinčen; duševen, jezen; zdrav, sanjav, krmežljav, bahav, grbav, grčav, žilav; lisast, grbast; travnat, kosmat; suh, tuj, moker, sit itd.).

Za primerjanje nam poleg primernika rabita še besedici kakor in ko: boljši danes kos kakor jutri gos; boljša pamet ko žamet. Tu stoji stvar, s katero se druga primernja (gos, žamet), v istem sklonu. Lahko pa stoji v rodilniku s predlogom od ali mimo: Janez je starejši od Antona. Ni bilo boljšega človeka mimo Boltežarja. Sila, ki izvira iz globine ljudskih množic je silnejša od (mimo) vseh sklepov za zeleno mizo. (Dalje)

KOLEDARI

Petek, 25. junij: Srce Jez.
Sobota, 26. junij: Janez
Nedelja, 27. junij: Hema
Ponedeljek, 28. junij: Irenej
Torek, 29. junij: Peter in Pavel
Sreda, 30. junij: Emilijana
Četrtek, 1. julij: Teobald

SPOMINSKI DNEVI

25. 6. 1895 Umril v Ljubljani mladinski in pedagoški pisatelj Andrej Praprotnik — 1944 Borbe Vzhodnokoroškega parti-zanskega odreda na Obirskem.
26. 6. 1881 Rojen v Ihanu pri Domžalah jezikoslovec Anton Breznik — 1945 55 narodov je podpisalo Ustanovno listino Organizacije Združenih narodov.
27. 6. 1943 Prihod angleške misije za zvezo h glavnemu štabu NOV in POS.
28. 6. 1339 Bitka na Kosovem polju — 1896 Prvi zbor jugoslovanske socialistične stranke — 1914 Gavrilo Princip je ustrelil v Sarajevu avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda — 1919 Podpis mirovne pogodbe v Versaillesu — 1921 Atentat na regenta Aleksandra v Beogradu.
29. 6. 1586 Umril v Derendingenu v Nemčiji Primož Trubar — 1877 Rojen v Stričici pisatelj Peter Kočič — 1943 Mno-žični pokolj okupatorja nad 324 Srbi v Kruševcu.
30. 6. 1810 Rojen v Cerovcu pri Ljutomeru ilirski pesnik Stanko Vraz — 1856 Rojen fizik Nikola Tesla.

Železna Kapla

V gostilni pri Weitzerju v Železni Kapli je bila minulo nedeljo domača svatovščina mladega para, katere so se udeležili številni sorodniki in znanci mladoporočencev. Le bolj kratko časa je trajalo svatovsko razpoloženje, toda tem bolj iskreno in pristrčno. Roke k zvestobi za vse življenje sta si namreč podala Ignacij Butej, p. d. Zonatov v Brežki vasi pri Šmihelu nad Pliberkom, in Mili Wenig izpod Obirske.

Zenin Nacej, gozdarski delavec, se je pogosto nahajal po svojih poslih v obirskih hribih. Pri teh poteh je odkril svojo planinsko rožo Milijo in jo sklenil presaditi na svoj dom. Mladi mož si namreč gradi svojo lastno hišico in domačijo, kjer bosta s svojo izbrano življenjsko družico skupno preživljala pomladne, poletne, jesenske in zimске dneve svojega življenja.

Zenin Ignacij Butej in današnji mož Milije Wenigove je bil v času strahotnega nacističnega nasilja z Zonatovo družino tudi izseljen in je moral kot mlad človek kupo trpljenja v pregnanstvu izpiti do dna. Nacistično nasilje je končno doživelo svoj zasluženi polom in z drugimi ponižanimi in razžaljenimi se je vrnil tudi Ignacij, vedno neupogljiv kremenit slovenski značaj v svojo domovino. Zvestobo svojemu za obstanek in napredek se borečemu ljudstvu je ohranil neokrnjeno in se je po svojih močeh vedno prizadeval za uresničitev naših idealov.

Vrline narodne zvestobe in tudi dela in žrtev za svoje ljudstvo, bodo, kakor lahko pričakujemo, odlikovale mladi par tudi v novem razdobju njunega življenja. V tem smislu njima iskreno čestitamo in želimo mnogo srečnih let neskajlene družinske sreče.

Pismo iz Hodiš

Ko so v Tedniku-Kroniki pred nekaj časa grdo napadli naš mešani pevski zbor in njegovega pevovodjo, se nam ni zdelo vredno odgovarjati. Saj itak vsakdo ve, da ti gospodje mrzijo in napadajo vse, kar se ne skuha v njihovi zatohli črni kuhinji. Ker pa tam ne ustvarjajo ničesar koristnega in kulturnega, čeprav brez vsake potrebe nazivajo svoj list za kulturno glasilo, se prav nič ne čudimo, da jim tudi marljivo delo našega slovenskega prosvetnega društva ni po volji.

Sicer pa naši pevci niso bili prva žrtev Tednikovih izpadov. Znano je, da so ti janičarji opsovali že vse slovenske organizacije in mnoge slovenske prireditve in da so nazmerjali s komunisti celo katoliške duhovnike iz Slovenije samo zato, ker niso šli prej vprašat v Mohorjevo hišo, ali smejo zapeti koroškimi Slovencem nekaj slovenskih narodnih pesmi.

Zakaj vam to danes pišem? Zato, ker so v zadnjem Tedniku spet pokazali svoj pravi farizejski obraz. Ko so napadli naše pevce, so pobožno zavijali oči in brez vsakega vzroka rohnili nekaj o nespodobnosti in umazanosti. Pa se je zelo hitro pokazalo, kdo je res umazan in nespodo-

Po naši zemlji

Vrlemu možu v spomin

Naš list ne more mimo tega, da ne bi posvetil nekaj vrstic spominu vrlega moža, ki je minuli teden preminul v Mariboru, kjer so ga izročili materi zemlji v svobodni domovini k trajnemu počitku. Mnogo koroških Slovencev je poznalo Andreja Plajarja, saj je bil po vojni član Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte ter sekretar fronte v velikovškem okraju. Vsem nam je dobro v spominu njegova neutrudna delavnost in požrtvovalno prizadevanje za svobodo in lepše življenje koroških Slovencev. Med vojno pa se je že vključil kot bорец v vrste slovenskih partizanov, kjer so ga tovariši poznali pod partizanskim imenom Marko.

Pred vdorom fašističnih tolp v staro Jugoslavijo je pokojni Plajar služboval kot občinski tajnik v Dravogradu. Kot kremenitoga značaja, odločnega Slovenca in svobodoljubnega človeka so ga nacisti zaprli in vlačili po gestapovskih zaporih. Končno so ga izpustili in po daljši brezposelnosti je prevzel službo občinskega tajnika v St. Vidru v Podjuni. Toda v civilni službi ni vztrajal. Odzval se je svojemu notranjemu klicu in šel leta 1944 v partizane. Junaško se je udeleževal vseh težkih borb v velikovškem okraju ter se nobeni akciji ni izognil. Pozno v jeseni 1944 je Plajar težko zbolel. Podal se je v kurirsko stanico v Kožlaku pri Beli, kjer se je zdravil. Bil je popolnoma izčrpan,

Kotlje — Svatne

Koroški rojak župnik Ivan Serajnik umrl

V Kotljah v Mežiški dolini v jugoslovanskem delu Slovenske Koroške je dne 12. junija t. l. umrl v 77-letu svoje starosti koroški rojak župnik Ivan Serajnik.

Pokojni župnik Ivan Serajnik se je dne 20. maja 1877 rodil pri p. d. Serajniku v Svatnah, na zgodovinskih tleh Miklove Zale. Novo mašo je pel dne 11. avgusta 1901 v St. Jakobu v Rožu. Kot mlad duhovnik je postal dvorni kaplan pri knezoškofu Khanu v Celovcu. Toda služba v salonih ni ustrezala njegovemu nepokvarjenemu pristnemu kmečkemu značaju in tudi ni poznal nobenega kleč-plazstva. Zato se je odločil to službo zapustiti ter se je podal med kmete, kjer se je kot ljudski duhovnik vsega daroval svojemu ljudstvu.

Pokojni Ivan Serajnik je služboval kot župnik v Timenici in v Stanjelu nad Prevaljami. Leta 1914 je postal duhovni svetnik in župnik v Kotljah. Leta 1919 je moral bežati pred podivjanimi »volkswehrovci« in se je skrival v Uršlji gori. Volkswehrovska soldateska ga je docela izropala in mu vse pokradla. Toda tudi, ko so nacistični osvajalci napadli in zasedli staro Jugoslavijo, so nastali za značajnega ljudskega duhovnika bridki časi. Kakor tisoče in tisoče drugih zavednih Slovencev so aretirali tudi njega ter ga poslali v

bež. Sosed, ki je bil doslej naročnik Tednika, mi je dejal, da ga bo pri priči odpovedal, ker ga je sram, da bi prihajal v njegovo pošteno slovensko hišo list, ki piše take kvante; pokazal mi je ostudno zgodbo na zadnji strani pod naslovom: Za največjega grešnika, očenaš...

Res, prav je imel moj ogorčeni sosed, ko je dejal, da so tako umazane fantazije zmožni samo pokvarjeni možgani gospodov, ki so vsega prenasizili. Pri tem pa dobri možak niti ni opazil, da se Tednik tudi tokrat v uvodniku na prvi strani dela silno pobožnega in zaskrbljenega za versko svobodo in zakrament zakona, kar ga pa nič ne ovira, da se na zadnji strani na najbolj prostaški način brije norca iz vsega tega in svoje ogabne kozje kvante pričinja in končuje z očenašem.

Nisem pobožnjak in sem že marsikaj bral, vendar sem mnenja, da naj Tednikarji v Celovcu kvantajo v svojem ožjem krogu med svojimi posvečenimi stenami, če jim to ugaja, da pa naj svoje spolzke in perverzne domišljije ali prakse ne vsiljujejo potom tiska še poštenim bralcem, ki morda še vedno verjamejo, da je to slovenski list s krščanskimi načeli in katoliško moralno.

ko so 19. februarja 1945 nacisti napadli stanico. Marka s tovariši so potisnili v Belo, kjer so ga nacisti v visokem snegu v potoku Bela pri Kuštanovi žagi ujeli. Orožje mu je bilo zamrznilo in Marko se ni mogel braniti. Tovariši so ga smatrali že za izgubljenega, toda ob koncu vojne se je vendar živ pojavil v osvobojenem Celovcu. Takoj se je spet vključil v narodnoosvobodilno gibanje, tokrat brez orožja, pač pa idejno politično proti ostankom nacizma in njegove miselnosti. Pokojni Plajar je bil odlični organizator in propagandist. Zaradi bolehnosti se je moral umakniti v Maribor, kjer je prejel pokojnino. Toda tudi v Mariboru je še sodeloval v množičnih organizacijah in predvsem v Zvezi borcev Slovenije.

Lani v jeseni smo Andreja Plajarja koroški pevci, ob priložnosti pevske turneje v Mariboru, še srečali živahnega in uslužnega. Živo se je zanimal za naše življenje in bitje. Te dni pa je bridko odjeknila vest, da ga ni več med živimi.

Pokojni Plajar je bil star šele 56 let. Rojen je bil in zibelka mu je tekla v našem Rožu v Podsinski vasi. Pokojni zapušča ženo in hčerko Vido, ki je prav lani končala študije na učiteljski.

Pokojnega Andreja Plajarja bomo ohranili v trajnem lepem spominu, ženi in hčerki pa izrekamo naše odkrito sožalje.

internacijo v italijansko cono v samostan Stično. Po vojni se je zrahljan na zdravju vrnil nazaj v Kotlje, kjer je zgoraj navedenega dne za vedno zatisnil svoje oči.

Na zadnji poti je pokojnega župnika Serajnika spremlilo 26 njegovih tovarišev duhovnikov, med temi tudi njegov ožji prijatelj, pisatelj Fr. Ks. Meško, kakor tudi dravograjski prost Munda, ki je kakor znano izgubil roko v kacetu Dachau. V slovo je pokojnemu župniku spregovoril pisatelj Fr. Ks. Meško in še njegov sorojak iz Koroške, župnik Malej, ki je med drugim naglasil, da je padel naše gore list in potomec Miklove Zale.

Malošče

(Izlet Slovenskega prosvetnega društva skozi Slovenijo na morje)

Želja, da spet spoznamo majhen kotiček naše lepe slovenske domovine, se je uresničila. Kakor pred dvema leti v naše primorsko zamejstvo, tako nas je tokrat vodila naša pot med naše brate v Ljubljano ter v jugoslovansko cono S. T. O. Neopisno se nam zdi vse, kar smo doživeli. Zato nekaj drobcev iz tega bajno lepega izleta. Če pogledamo na zemljevid, vidimo, da je naša Slovenija in slovenski zamejski kraji na zelo važnem križišču vseh naravnih poti. V vseh stoletjih zgodovine so bili naši kraji za osvajalce iz srednje Evrope najkrajša pot za njihove pohode v dežele Sredozemlja in Bližnjega vzhoda. Radi tega je razumljiv v zadnji vojni tudi pohlep bivših imperialističnih sosedov po naši zemlji.

Nad vse pričakovanje je bilo vreme po tolikem deževju ves čas izleta zelo lepo. Odpeljali smo se v soboto zjutraj v Področico, kjer smo se sešli s Šmihelčani, da smo se potem skupno odpeljali na Jesenice, odtod pa v Ljubljano. Tu so nam dobro postregli. Ob vožnji iz Ljubljane se je hitro kakor na platnu v kinu menjavalo pred nami obličje narave. Gore z gozdovi in beli snežniki izginejo izpred oči in že smo z avtobusom na Krasu. Drevje je tu bolj redko, dokler ne preide v bogate vinorodne gorice. Svet je čisto drugačen kakor doma. Nekako se nam stoji po lepih poljih in travnikih tam daleč med Jeko in Dobračem. A to hitro mine. Saj so lepi kraji tu. Pač drugačni od naših. In morje! Težko smo ga pričakovali. Za mnoge je bilo morda največje doživetje, ko so ga prvič pogledali.

Bilo je proti koncu popoldneva. ko smo dospeli do Kopra in se peljali dolgo časa preko Izole tik ob morju v Portorož. Čisto ob morju v hotelu »Metropol« smo prebili to našo prvo noč ob morju. Dolgo nismo mogli priti pod očeje, ko je pa tako lepo prijetno in toplo zunaj. Razživelimo smo se ob krasotah in tajnostih, ki jih nudi morje. Lučke ob obali, ribiški

čolni, ki stalno vozijo ujete ribe na obalo. V nedeljo smo si ogledali zanimivosti mesta. Tu je precej Italijanov. Opazili smo, da imajo vse pravice, napisali so dvojezični, torej italijanski in slovenski, tedaj popolna enakopravnost. To bi si tudi na Koroškem želeli in ne dinamita ter fizičnih napadov. V Portorožu smo se kopali. Tu je lepo kopališče v prijetni legi. Iz teh nepopisno lepih krajev smo se peljali preko Krasa, kjer smo si ogledali prekrasno Postojnsko jamo, ki je ena najlepših jam na svetu. Zadovoljni smo bili z obiskom. Potem smo nadaljevali pot v Ljubljano, kjer smo prenočevali, ogledali si mesto ponoči ter vse zanimivosti, ki jih nudi lepa Ljubljana. V ponedeljek zjutraj smo se odpeljali domov. Tako je minil ta kratek izlet med našimi brati in vrnilo smo se domov z željo, da bi kmalu spet naredili tak lep izlet. Iskreno hvalo Slovenski prosvetni zvezi, ki nam je pripravila ta krasen izlet, ter vsem, ki so ga nam olepšali, izreka Slovensko prosvetno društvo Malošče.

Mokrije — Vaze

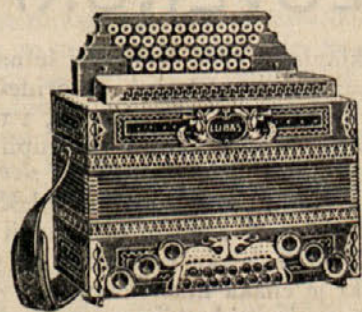
Nedavno se je Gretka Sienčnikova iz znane zavedne Hojnikove družine v Mokrijah poslovila od rojstne hiše in dragih svojcev, ker izvoljeni ženin jo je povedel na svoj dom k p. d. Kozovu na Vaze. Kljub srečnemu razpoloženju je bila ob slovesu v srcu grenka kaplja, ker slovo je vedno težko. Spet pa je bilo srce polno radosti, ker izpolnila se ji je želja, ki jo neguje vsako dekle, to je, da postane žena in mati in tako izpolni poslanstvo svojega življenja. Gretka je doma poleg svojega dela pri gospodarstvu našla vedno tudi čas za udeleževanje v slovenskem prosvetnem življenju. Močno usidrana naša svojstva je črpala v zavedni družini. Še zelo mlada, je 1945. leta pričela študirati v Ljubljani, kjer je končala nižjo gimnazijo, nato pa je vstopila v srednjo tehnično šolo. Toda, doma so jo potrebovali, da bi pomagala pri delu, zato se je vrnila. Toda vrnila se je tudi zaradi tega, ker Gretka ljubi življenje in delo na kmetih.

Zato je sledila klicu svojega nagnjenja in ni odrekla svoje roke za trajno zvestobo mlademu kmetu na Vazah, Hoblu Bertlu, p. d. Kozovu. Pa je tudi Bertl odlični fant, marljiv in delaven kmet, fant naše vasi in zaveden narodnjak. Mlada gospodinja bo krepka opora bolehnih materi pri gospodinjstvu ter sploh sveža sila v vsem gospodarskem obratu. Ob udeležbi sorodnikov in drugih gostov je bilo poročno slavlje na domu ženinove sestre v Celovcu.

Mlademu novoporočenemu paru srčno čestitamo in želimo obilo družinske sreče na mnoga leta!

Ni bilo prijetnega ljudskega praznika, kjer ne bi donela Lubasova harmonika

Petinsedemdeset let že delavnica harmonik Lubas v Celovcu oskrbuje s prvovrstnimi kvalitnimi diatoničnimi in klavirskimi harmonikami vse številne prijatelje tovrstne glasbe. Ta prva avstrijska tovarna harmonik je razpečala stotine harmonik med slovensko ljudstvo, povsod kjer se nahajajo slovenski ljudje, tudi v Ameriko in Westfalijo. Lubasova harmonika je bila vedno priljubljeno glasbilo naših ljudi in ni bilo godu, svatovščine, semnja, da bi ne pela tudi ta. Lubasova trdka harmonik postreže danes prav tako in z zboljšanimi izdelki svoje proizvodnje, solidno in po zmernih cenah.

Znana avstrijska tovarna harmonik

LUBAS & SOHN

CELOVEC — KLAGENFURT
St. Veiterstrasse / Telefon 56-58

Izdeluje harmonike vseh vrst, prevzema popravila strokovno in točno

Lubasove harmonike so znane širom sveta in so najbolj priljubljen glasbeni instrument Slovencev

Zahteve sodobne živinoreje

Med živinorejo od danes in reje živine recimo pred 50. leti je velikanska razlika. Znanost in tozadavne izkušnje so nam v zadnjih desetletjih tudi v pogledu živinoreje dale toliko novih pobud, da jih naš kmetovalec še ne more v polnem obsegu upoštevati. In upoštevati jih bo končno vendarle moral, če bo hotel kot živinorejec obstati, če nima še posebnih dohodkov iz gozda, v kakem stranskem poklicu in podobno.

Cene za živalske proizvode so postale tako nizke, da je samo visoka proizvodnost po količini in kakovosti v stanju, da krije stroške reje. Kot trenutni cilj bi morali za naše skromnejše razmere pri molzni živini imeti pred očmi n. pr. **povprečno letno molznost od najmanj 3.000 litrov mleka s 4% toščice na žival.** Zanesljivost telitve naj bi znašala 85 do 90% na leto (torej vsako leto skoraj naj bi krava telila), živa teža eno leto stare telice pa naj bi bila 270 do 300 kg. To bi bilo samo nekaj vodilnih smernic **izplačljive**, donosne živinoreje. Izplačljivost današnje živinoreje moremo doseči z naslednjimi ukrepi:

1. Smotrno krmljenje
2. Pazljivejša, naravnejša oskrba
3. Upoštevanje novih vzgojnih metod
4. Redno preizkušanje proizvodnosti
5. Skrb za večjo plodnost
6. Odbira po zunanosti
7. Pravilna vzreja
8. Mehanizacija dela v hlevu in pridomnih del

Smotrno krmljenje

Navajeni smo, da gledamo v krmljenju najuspešnejše sredstvo pri našem stremeljenju za izboljšanjem rentabilnosti živinoreje. Sodobna živinoreja postopa tudi v pogledu krmljenja načrtno in skrbi predvsem za stalno **zadosten pridelok krme** in pa pravilno sorazmerje med številom živine in pridelkom. Pridelovanje krme naj bi bilo tako intenzivno, da bi zadostoval pridelok s 50 do 65 arov glavine in z okrog 15 arov dodatne krmne površine za preskrbo velikega goveda v letu. Z 1 ha glavne krmne površine naj bi se pridelalo v letu 5.000 do 6.000 kg mleka. Vsekakor je za vsakega sodobnega živinorejca potrebno, da **dela po točno izdelanem načrtu za pridelovanje krme.** Po tem načrtu morajo biti pridelki **zimске in poletne krme uravnovešeni.**

Poletno krmljenje mora potekati enako merno, tako da obdobju morebitnega pomanjkanja krme ne sledijo časi, ko mora živina žreti prestaro, prazno krmo.

Za morebitna obdobja suše je treba pravočasno poskrbeti zadostne krmne rezerve (pomladansko siliranje itd.).

Pokladanja zelenih krmil je treba čim bolj raztegniti in je zato marsikje dandanes uspelo znižati število dni suhega krmljenja na sto v letu. Zeleno krmljenje je **znatno cenejše** kot suho in tudi cenejše kot pokladanje silaže.

Pridelati in pripraviti je treba za živino čim bolj **mногоstransko krmo**, ki naj bi bila predvsem za molznice tudi zadosti sočna. V obratih, katerih obdelovalno površino predstavljajo predvsem zelenice (Grünlandbetriebe), dandanes že polovico travniškega pridelka (ki so ga včasih posušili izključno le za seno) silirajo, kajti silaža povzroča znatno manjše izgube kot sušenje.

Skrobnato krmo je treba vedno izpopolnjevati z beljakovinsko in narobe; za redno preskrbo živine pa moramo pripraviti tudi zadosti rudninskih in vitaminskih krmil in podobno.

Problemov krmljenja v uspešni, sodobni živinoreji je sto in jih je mogoče v podrobnosti obravnavati le v **kmetijski šoli** ali na tečajih.

Oskrba in zdravje živine

Od današnje živine zahtevamo znatno večjo proizvodnost, večji telesni napor oziroma **intenzivnejše delo telesnih organov.** Zato je treba tudi zdravju živine posvečati znatno večjo pažnjo kot nekoč. Živahnejše presnavljanje in zdravje živali zahteva predvsem **obilo svežega zraka oz. kisika.** Govedo rabi toliko kisika na uro kot se ga nahaja v 100 m³ svežega zraka. Zato so se v novejšem času vsi **zanimi odprti hlevi tudi ali pa ravno pri najbolj občutljivih pasmah in živalih najbolj obnesli.** Celo leto pretežno odprt in zračni hlev znatno zmanjšuje nevarnost jetike in so prvi odprti hlevi v Avstriji nastali ravno v okolici občutljive montafonske živine, kjer je rejec spoznal v odprtem hlevu še edino in zadnjo možnost neke obrambe pred tuberkulozo.

Z odprtimi hlevi nam poenostavitev in pocenitev gospodarskih gradenj in stavb nudi nadaljnjo možnost povečanja rentabilnosti živinoreje. **Od dragih masivnih in nezdravih nekdanjih hlevskih stavb prehajamo danes na preproste, lesene ute.**

Tudi sodobna paša je dobila povsem nove oblike. Od nekdanjih stalnih pašnikov smo prešli na smotrno oskrbovane in gnojene **pregonske pašnike.** Sploh pa dandanes sodoben živinorejski obrat ne loči več trdno

travnika od pašnika, ampak uporablja oba izmenično enkrat za pašo, drugič za košnjo.

Vzgojne metode

Od posebnih vzgojnih metod, predvsem od **križanja starih domačih polžlahntnih pasem** z žlahntnimi so v zadnjih desetletjih pričakovali posebnih uspehov. Tudi tu je v splošnem novejša izkušnja pokazala, da križanje le redkokdaj dovede do trajno zadovoljivega uspeha (ako ne križamo ravno z namenom, da rabimo samo prvi rod!) in da se nahajajo v vseh naših domačih pasmah ravno tako dobre, dednokonstantne živali kot so sicer žlahntne pasme, da pa nam odbrane, donosne domače živali nudijo to veliko prednost, da so **prilagojene na naše domače podnebne in talne razmere.** Do teh dragocenih izkušenj so prišli tudi marsikje danes na zapadu in so prešli od nekdanjega divjega križanja spet na čisto rejo, pa čeprav bi obsegala domača pasma le še malo število živali (na pr. marijadvorci).

Preizkušanje (kontrola) proizvodnosti

Preizkušanje proizvodnosti (molznosti, porabe krme, prirastka na teži itd.) je danes za vse domače živali in za vsak rejski obrat samo ob sebi umevna stvar. **Stroški kontrole se vsekakor izplačajo**, saj nam jamčijo za renta-

kužnimi spolnimi boleznimi in pri širokopoteznem izboljšanju dednih zasnov (kakovosti) živine. Vendar obstoja mnenje, da je vse umetno osemenjevanje dandanes še vedno samo nekaj „velepoizkus“. Se vedno nastajajo pri tem razna vprašanja in pomisleki in bo **dokončno besedo** glede umetnega osemenjevanja mogoče izreči šele čez desetletja, kajti danes razpolagamo s podatki umetnega osemenjevanja v najboljših primerih šele pri treh rodovih potomstva.

Odbira po zunanosti

Plemenska odbira po zunanosti, ki je bila pred 50. leti v živinoreji še nekako sama sebi namen, je postala dandanes le še sredstvo za dosego živali s krepko telesnostjo in z določnimi znaki za čim boljše in čim bolj izplačljivo izrabo velikih količin doma pridelane krme. Srednje velike, srednje težke, globoke in široke živali ob primerni plemenitosti in izrazitosti plemena (spola) so dandanes zaželjene pri vsej domači živini. Za posamezne užitke (proizvodnost) je seveda treba posebej upoštevati posebne tozadavne telesne dele (vime, povimlje, volna itd.).

Vzreja mladih živali

„Urca zamujena, ne vrne se nobena!“ Nikjer ne igra menda resničnost te prislovice ta-

Pomagajmo dograditi kmetijsko šolo v Podravljah

PROGLAS

Pokrajinskega odbora Slovenske kmečke zveze

Na osnovi dovoljenja koroške deželne vlade štev. 5091-1/1953 proglašamo **mesec julij** za

mesec javne zbirke prostovoljnih prispevkov za ureditev poslopja kmetijske šole v Podravljah

Poslopje v Podravljah, kjer je kmetijska šola, je potrebno večjih popravil. Za doseg primernih šolskih in internatskih prostorov je poleg popravil potrebna tudi dograditev poslopja. Vseh teh del v preteklem letu ni bilo mogoče izvesti. Letos je načrt za preureditev poslopja zgotovljen. Glavna zadruga zveza Ljudske republike Slovenije je za preureditev zagotovila Slovenski kmečki zvezi darilo v obliki gradbenega materiala. Pristojni organi avstrijske zvezne vlade vendar še vedno odklanjajo dovoljenje za uvoz tega darila. Kakor lani smo tudi letos v aprilu preko kmetijske zbornice zaprosili zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo za dodelitev prispevka za preureditev šolskega poslopja. Pri urgenci pa smo morali ugotoviti, da šolski oddelek omenjenega ministrstva naše prošnje do 14. t. m. sploh še ni prejel.

Tako zadržanje je vzrok, da z gradbenimi deli v Podravljah še ni bilo mogoče pričeti.

Pričetek pouka v pretekli jeseni in za-

ključek prvega tečaja nista samo pokazala, da je kmetijska šola v Podravljah sposobna in pripravna, da vzgoji naše kmečke fante v dobre gospodarje, temveč sta priborila šoli avtomatično potrebno priznanje oblasti. Sedaj, ko smo to dosegli, bodi naše skupno prizadevanje usmerjeno v cilj, da damo šoli tudi še primerno poslopje, naši mladini pa za uk svetle in zdrave prostore. Najbolj bomo služili temu cilju, ako bomo podprli gradbena dela z denarnimi prispevki — vsak po svojih močeh.

Koroški Slovenci!
V času od 1. do 31. julija se bodo s posebnimi izkaznicami zglasili pri vas zastopniki in zaupniki Slovenske kmečke zveze in prosili za prispevek za podravljško šolo. Pokažite razumevanje za to našo veliko potrebo ter prispevajte izdatno in z veseljem, ne glede na poklic in na prepričanje. Kmetijska šola v Podravljah je garant za gospodarski napredek ne samo kmetovalcev temveč vsega prebivalstva ob Ilji in Dravi. Zato pomagajmo tudi vsi skupaj, da bo čim bolj uspešno mogla izpolnjevati veliko odgovorno nalogo.

Kogar bi naši zastopniki ne dosegli, ga prosimo, da pošlje svoj prispevek po pošti na naš naslov: Celovec, Wulfeng. 15.

Celovec, 20. junija 1954.

Slovenska kmečka zveza
Pokrajinski odbor

bilnost reje. Dognano je, da je molznost v kontroliranih kravjerejskih obratih (vsled smotrnega izločanja slabih negospodarskih živali) za okrog 700 do 1.000 litrov v letu višja. Danskim prasičerejem pa je uspelo s kontrolo porabe krme in z odbiro priti končno do pitancev, ki rabijo za **prirajo 1 met. stota žive teže** namesto nekdanjih 4 met. stotov sam še 3 met. stote ječmena.

Plodnost živine

Pritožbe, da plodnost (rodovitnost) živine predvsem žlahntnih, donosnih krav popušča, so splošne. Ne glede na spolne bolezni se začinja jalovost pri naših donosnih pasmah pojavljati vse prežgodaj. In čestokrat je treba krave že po dve ali trikratni otelitvi vsled jalovosti oddati mesarju. Torej gre žival mesarju že prej, predno je poplačala **vzrejne stroške**, kajti po 3. teletu je krava komaj poplačala visoke stroške vzreje. Tu je odpomoč mogoča le na ta način, da **vzgamajmo in odbiramo za plodne živali** (tudi plodnost, rodovitnost, je predvsem stvar dednosti!), da skrbimo, da bo v krmil vedno tudi **zadosti rudninskih snovi**, da bo živini stalno na razpolago zadosti gibanja in svežega zraka.

S tem v zvezi nastane tudi vprašanje **umetnega osemenjevanja.** Brez dvoma je to pokazalo kar najboljše uspehe pri obrambi pred

ko velike vloge kot pri vzreji mladih živali.

V mladosti zahiranih živali nobena umetnija ne more več popraviti. Znanost in praksa sta pokazali, da more pravi rejec s pravilno vzrejo tudi še srednje dobre dedne zasnove privedi do zadovoljivega razvoja. Kdor pa vsled pomanjkljive, pičle in premalo izdatne vzreje privzgojene ali dokupljene dedne zasnove (Erbanlagen) v mladi živali ne privede do razvoja, ravna tako kot oni gospodar, ki svoje nove drage stroje postavi v kot temne šupe, namesto da bi izkoriščal njih prednost in možnosti. Pri tem pa se začne „vzreja“ že pri pravilnem parjenju (plemenitvi) in pravilnem krmljenju ter oskrbi visokobrednih živali.

Mehanizacija v hlevu

Na rentabilnost sodobne živinoreje vpliva v znatni meri tudi mehanizacija, olajšanje in pocenitev dela v hlevu in okrog hleva. Krmljenje od spredaj, krmilne mize in srednje dolge staje s ploščo za blato so že samo ob sebi umevne stvari. Marsikje je mogoče dela v hlevu še znatno olajšati z mehanizacijo prevoza oz. prenosa gnoja in krme (vozički z gumijastim kolesom, metanje krme skozi luknje in špranje v stropu naravnost v jasli itd.), nadalje s stroji za molžo, posebnimi stajami za molžo, z uporabo priročnejšega hlevskega orodja in podobno.

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

Nekaj o najemnih in zakupnih pogodbah

I.

Do sedaj smo se ustavili že pri raznih pogodbah in povedali to, kar mora dandanes vedeti vsak človek, da pri najnavadnejših dnevih vprašanjih ne trpi škode, če kdo drugi več ve.

Danes in prihodnjic se hočemo malo pomuditi pri važnih najemnih pogodbah in opozoriti na najvažnejše splošne določbe. V najem vzeti se pravi po domače »v štant vzeti«. Samo na sebi te pogodbe niso nič drugega kakor kupne pogodbe, samo z razliko, da reč ne kupim tako, da je potem vsa moja, ampak kupim samo pravico, da morem kako gotovo reč rabiti skozi gotov čas proti določenemu plačilu.

Razlika pa je med pogodbami za premičnine — to so prave najemne pogodbe — in za nepremičnine, kakor so posestva, njive, gozdne ali druge parcele, hišne parcele s hišo itd., ki se imenujejo »zakupne pogodbe«; tak »štant« je zakup.

Najprej hočemo omeniti najvažnejše splošne predpise našega državljskega zakonika, potem pa najvažnejše posebne določbe iz raznih posebnih zakonov, nastali hzaradi posebne zaščite najemnikov in zakupnikov.

Če sta se pogodnik, ki ima pravico odajati kako reč in tisti, ki jo hoče rabiti, zedinila zaradi gotove reči in plačila za rabo, je **pogodba sklenjena**, tudi če se čas uporabe ne določa, ker določa to po potrebi postava sama. Vsak najemnik ali zakupnik mora tudi sam pred pogodbo paziti na to, da ne kupi mačko v žaklju. To je stvar previdnosti, da ni treba takoj začeti s sodnijo. Vendar je pa dolžnost najemodajalca ali zakupodajalca, skrbeti, da je njegova reč tako porabljava, kakor sta se pogovorila, ali kakor mora po splošni navadi res tudi biti. Če bi v najem ali v zakup vzeta reč še ne bila taka, kakor se spodobi, ali sploh neporabna, ali pa če bi brez krivde najemnika pozneje postala nerabna, ima najemnik ali zakupnik pravico, da toži na izpolnitev pogodbe, to je, na izročitev najete reči v takem stanju, da je pravilna uporaba mogoča.

Vzemimo nekaj primerov: Vzel sem v zakup njivo pri gozdu, ki je bila namenjena in označena za normalno preoranje in setev; pa se izkaže, da je še preprežena od korenin štorov, ki niso izkopane, da otežkočijo globoko oranje. — Ali pa sem vzel v najem hišo, in se izkaže, da so peči nerabne, ali šipe od oken pred izpadom ali strte. To bi na primer bili vzroki, da zahtevam zboljšanje v najem vzete reči. Ko sem pa take važne ovire za pravilno uporabo najemodajalcu naznanil, in on potrebnih popravil sam ne izvrši, imam kot najemnik po postavi tudi sam pravico, da si v najem vzeto stvar tako uredim, da je za pravilno rabo. Vse izdatke, ki so bili za ta namen potrebni in pri tem, mi mora najemodajalec ali zakupodajalec povrniti. Zahtevati in po potrebi tožiti, če se najemodajalec brani povrniti te stroške, pa moram najdalj v času šest mesecev po izročitvi najete stvari, ker če bi le en dan pozneje (mesec se računa po 30 dni) vložil tako tožbo, bi bila stvar zamujena in jaz bi se za vse take stroške lahko obrisal.

To velja tudi za slučaj, če sem najeto stvar med časom najema kar sam od sebe, tudi če nisem vprašal ali pa če nisem dobil odgovora, v jasen in stalen prid posebno izboljšal in mi najemodajalec te, samo v njegovo korist izdane stroške tudi noče povrniti. Tudi taka zahteva zastara v šestih mesecih po vrnitvi.

Nekaj drugega pa velja, če so izredni dogodki (kakor ogenj, povodenj, vojna, vremenske ujme) stvar poslabšali. Če je stvar popolnoma nerabna, ni treba plačati nobene najemnine, če je pa še delno porabna, pa samo za ta del.

To bi bilo samo nekaj pogledov na zahteve sodobne živinoreje. Kdor pa ima še kake posebne tozadavne misli in izkušnje, naj jih sporoči uredništvu „Obvestil“, ki bo za vsako novo pobudo brez dvoma hvaležno.

Agrarni svetnik France Vernik,
direktor kmet. šole Podravlje

Pliberk je lahko v poletju in pozimi mikavna izletna točka

Mestece Pliberk, nekaj kilometrov od državne meje v Podjunu, je biser mikavne in hvaležne turistično-izletne točke tako pozimi kakor v poletju. V romantiki zime so športnikom na razpolago idealni smučarski tereni, predvsem pa pred nekaj leti ustrezajoče zgrajena dr. Ludwig Herbstova skakalnica. Toda sedaj smo v poletju, v času počitnic in dopustov ter je gotovo na mestu, da opozorimo na

Pliberk in okolico nedeljske izletnice ter one, ki hočejo preživeti nekaj tednov dopusta v zdravem, mirnem, v pokrajinsko prekrasem kraju naše zemlje. Kdor koli bo preživel nekaj dni v tem mestecu, bo prihodnje leto spet v ta kraj usmeril svoje korake in svoja vozila, s mestece, ležeče ob vznožju starodavnega, s prekrasnimi parki osenčenega gradu, med gričema Libič in Komelj z hvaležnimi izletnimi sprehodi, v bližini starodavne Pece, mikavne za večje ture, mestece obrobjeno z zelenimi

gozdovi, cvetočimi travniki in plodnimi žitnimi polji ter prijaznimi vasicami.

Marljivi podjetniki, ki se morajo zaradi gospodarskih težkoč, ker je kraj brez močnega zaledja, trgovskega središča in znatnejše industrije, boriti za svojo eksistenco, skrbijo kljub temu za vse, da se lahko v Pliberku počuti tudi razvajenejši gost kar najudobneje. Pomemben in vsega priznanja vreden korak naprej je na področju za pospeševanje tujskega prometa storilo gostinsko podjetje Breznik v Pliberku. Z marljivim in načrtnim trudom je v imenu svoje matere gostilničarke Marije Breznik sin Štefan najudobneje in moderno zgradil številne možnosti za prenočišča. Stanovanjske sobe ustrezajo s svojim komfortom vsem zahtevam modernega gostinstva.

Višek razkošja in udobnosti nudi vsakemu, tudi razvajenemu gostu, novost v Pliberku, okusno in komfortno izvedena kavarna s plesiščem in barom. Bila je smela misel podjetnika, ki je riskiral izgradnjo in opremo takega prostora, ki pa se že danes uveljavlja. Domačini in tujci se radi zadržujejo v čednem prostoru ter se ob skrbni postrežbi domače hčerke prav dobro počutijo. Tudi kmečko ljudstvo iz okolice čisto zaide v ta prostor in se vedno bolj zaveda, da je tujski promet ne navsezadnje v veliko korist tudi kmečkemu gospodarstvu, ker le tako lahko svoje proizvode lažje in boljše prodajo. Od živahnega tujskega pro-

meta je v veliki meri odvisno blagostanje prebivalstva in temu koristnemu namenu služi tudi novo prirejeni gostinski prostor s kavarno in barom in v tem smislu velja zasluga naprednemu podjetniku.

Pri gradnji udeležena obrtna domača podjetja so v delo, ki se samo hvali, vložila vse svoje visoko kvalitetno znanje ter okus za lepoto in udobnost. Vse podjetnike, kakor mestnega zidarskega mojstra dipl. ing. Alberta Glawarja, mizarstvo Franc Mlinar, elektro-podjetje Hollauf, pečarja Raderja, delavnico

Hans Viso'schnig, tvornico parketov bratov Gottfrieda in Ignacija Glawarja, tesarskega mojstra Potočnika, vsi v Pliberku, ter prvo avstrijsko trdsko opremo upognjenega lesa Gebrüder Thonet v Celovcu izvršeno delo samo priporoča za nadaljnja tovrstna dela.

Jožef Rader

pečar za štedilnike in peči

Pliberk — Bleiburg / Koroška

Najstarejša tvrdba opreme upognjenega lesa

Reprezentanca

CELOVEC — KLAGENFURT

Obstplatz 2 (hiša Leon)

Tel. 22-64

Tesarski mojster
FRANC POTOČNIK
PLIBERK — BLEIBURG

solidno
kvalitetno
zmerne cene

Avtomobilska delavnica, motorna vozila Puch, kolesa, šivalni stroji, vodovodne instalacije in predmeti za sanitarne naprave

Hans Visotschnig
Pliberk — Bleiburg

Gradbeno in mobilarno mizarstvo — strojno obratovanje

Franc Mlinar
PLIBERK — BLEIBURG / Glavni trg 40

Gottfried in Ignacij Glawar

izdelava parketov

Libuče - Loibach pri Pliberku - Bleiburg

Gradbeni mojster

dipl. ing. **Albert Glawar**

Pliberk — Bleiburg

ELEKTRO-PODJETJE

MIHAEL HOLLAUF

PLIBERK — BLEIBURG

URADNA OBJAVA

RAZPIS SLUŽB V OBČINI BOROVLJE

V občini Borovlje je razpisana služba vodovodnega instalaterja z mojstrskim izpitom. V poštev pridejo prosilci avstrijskega državljanstva, ki so zanesljivi, telesno in duševno zdravi. Namestitev bo izvedena na enoletno poskusno dobo. Po uspeli poskusni dobi sledi namestitev kot pogodbeni uslužbenec.

Prosilci za navedeno službo morajo svojo lastnoročno spisano prošnjo z življenjepisom, opremljeno s šolskimi spričevali in spričevali o praksi, policijsko npravnstvenim spričevalom ter uradno zdravniškim zdravstvenim spričevalom predložiti do 30. junija 1954 pri mestnem občinskem uradu v Borovljah. Pozneje došle in pomanjkljivo opremljene prošnje ne bodo upoštewane.

*

V občini Borovlje je razpisana služba pisarniške moči. V poštev pridejo prosilci ali prosilke avstrijskega državljanstva, ki so zanesljivi, telesno in duševno zdravi ter so absolvirali trgovsko šolo. Namestitev bo izvedena na enoletno poskusno dobo. Po uspeli poskusni dobi sledi namestitev kot pogodbeni uslužbenec pod pogojem, da bo položen strokovni izpit za občinsko službo.

Prosilci za to službo morajo svojo lastnoročno spisano prošnjo z življenjepisom, opremljeno s šolskimi spričevali in spričevali o praksi, policijsko npravnstvenim spričevalom in uradno zdravniškim zdravstvenim spričevalom predložiti do 30. junija 1954 pri mestnem občinskem uradu v Borovljah.

V Celovcu je preveč kavarn

Delegacija strokovne skupine gostinskih in točilniških obratov zbornice obrtnega gospodarstva v Celovcu se je nedavno oglasila pri referentu za obrtništvo, mestnem svetniku Novaku, kjer je protestirala proti otvoritvi dveh novih kavarn. Ena izmed kavarn naj bi bila na ostrejšju nove visoke hiše, druga pa v zgornjem nadstropju potovalnega urada, ki je tudi šele v gradnji. V spomenici je delegacija opozorila na kritičen položaj kavarniških obratov, katerih število je od leta 1953 naraslo nič manj kot za 44 obratov vključno espresso-kavarn ter kavarniških konditorij.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. i. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt, 2. Postschließfach 17.

Gostilna „Pri Brezniku“ (Altes Bräuhaus)

Kavarna s plesiščem
espresso
tujske sobe

MARIJA BREZNIK
PLIBERK

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 6.05 Glasbeni jutranji pozdrav — 8.30 Pozdrav zate — 11.45 Za podedeljsko ljudstvo — 12.00 Opoldanski koncert.

Poročila dnevno: 5.49, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 26. junij:

8.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. Športni obzornik — 14.30 Pozdrav zate — 15.30 Iz vseh dolin zveni — 16.20 Zveneci valovi Vrbskega jezera — 18.05 Iz parlamenta — 18.30 R. Kattinig: Slike iz južne Koroške — 19.30 Vesela pesem.

Nedelja, 27. junij:

7.05 Pozdravljamo in voščimo — 8.00 Kmečka oddaja — 9.15 Vedri zvoki — 11.30 Vedra oddaja — 14.30 Otroške pesmi — 14.45 Pozdrav zate — 17.00 Plesna glasba — 19.00 Sport — 20.00 Slagerji — 20.30 Slušna igra.

Ponedeljek, 28. junij:

10.15 Zadnji šolski dan — 10.45 Dopoldanski koncert — 14.30 Slovenska oddaja — 15.00 Otroška ura — 15.30 Slabo šolsko spričevalo — 20.00 Leteči mikrofoni — 20.05 Dunajski slavnostni tedni 1954.

Torek, 29. junij:

11.00 Veder dopoldan — 14.30 Slovenska oddaja — 15.30 Luč in zrak in sonce — 18.30 Slovenska oddaja — 20.00 Svet iz leta 1914 — 20.30 Teden v Helsinkiju 1954.

Sreda, 30. junij:

11.00 Dopoldanski koncert — 14.30 Slo-

venska oddaja — 15.00 Otroška ura — 20.00 Leteči mikrofoni — 20.05 Musica nova.

Četrtek, 1. julij:

11.00 Dobre volje — 14.30 Slovenska oddaja — 15.00 Otroci spoznavajo živali — 18.30 Slovenska oddaja — 20.00 Avstrijski humor — 20.45 Mednarodni slager-expres.

Petek, 2. julij:

11.00 Dopoldanski koncert — 14.30 Slovenska oddaja — 17.25 Otroška pripovedka — 20.00 Leteči mikrofoni — 20.05 Gledališke sveta — mladina izbira.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Dobro jutro dragi poslušalci! — 6.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.00 Pregled tiska — 7.30 Za gospodinje — 15.15 Zabavna glasba — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 do 24.00 na valu 326,1 m Oddaja za tujino.

Poročila dnevno ob: 5.35, 6.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 26. junij:

12.00 Domače pesmi igra „Gorenjski kvartet“ — 12.20 Za naše kmetovalce — 13.30 Melodije za prijetno razvedrilo — 14.30 Turistična oddaja — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 16.00 Utrinki iz literature — 17.10 V plesnem ritmu — 18.00 Okno v svet — 20.00 Za ples in razvedrilo — 20.30 Pisan sobotni večer.

Nedelja, 27. junij:

8.15 Vesele pesmi za prijetno nedeljsko jutro — 9.00 Otroška predstava — 12.30 Pol ura za našo vas — 13.30 Zeleli ste — poslu-

šajte — 15.45 Po naši lepi deželi — 17.30 V plesnem ritmu — 18.00 Radijska igra — 20.00 Lahka glasba — 20.30 Športna poročila — 20.40 Večerni operni koncert.

Ponedeljek, 28. junij:

12.20 Za naše kmetovalce — 14.30 Nove knjige — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 16.00 Utrinki iz literature — 18.00 Nasveti za dom — 20.00 Operna in lahka glasba — 20.30 Radijska univerza.

Torek, 29. junij:

12.20 Za naše kmetovalce — 13.30 Melodije za prijetno razvedrilo — 14.30 Iz znanosti in tehnike — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 16.00 Utrinki iz literature — 18.00 Športni tednik — 20.00 Srbske, bosanske in makedonske narodne pesmi — 20.30 Tedenski notranje-politični pregled.

Sreda, 30. junij:

12.00 Slovenske narodne — 12.20 Za naše kmetovalce — 14.30 Turistična oddaja — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 16.00 Utrinki iz literature — 18.00 Modni kotiček — 20.00 Opera.

Četrtek, 1. julij:

12.00 Igra godba na pihala — 12.20 Za naše kmetovalce — 14.30 Kulturni pregled — 14.40 Otroške pesmi — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 18.00 Zdravstveni nasveti — 20.00 Četrtek večer slovenskih narodnih pesmi.

Petek, 2. julij:

12.20 Za naše kmetovalce — 14.30 Nekaj za ribiče — 15.30 Zeleli ste — poslušajte — 18.00 Iz bojev naših narodov — 20.00 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi.